

ATELIÉR URBANIZMU A ARCHITEKTÚRY URBION

Ing. arch. Ľudmila Priehodová, Kalinčiakova 17, 974 05 Banská Bystrica

PRIESKUMY A ROZBORY PRE ÚZEMNÝ PLÁN OBCE NEMECKÁ

SPRIEVODNÁ SPRÁVA

Október 2018

Obsah:

A. PRIESKUMY A ROZBORY PRÍRODNÝCH PODMIENOK.....	3
B. PRIESKUMY A ROZBORY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA ...	6
C. PRIESKUMY A ROZBORY DEMOGRAFICKÉHO POTENCIÁLU	8
D. PRIESKUMY A ROZBORY SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY	12
E. PRIESKUMY A ROZBORY KULTÚRNYCH A HISTORICKÝCH HODNÔT.....	13
F. PRIESKUMY A ROZBORY HOSPODÁRSKEJ ZÁKLADNE.....	17
G. PRIESKUMY A ROZBORY ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU	18
H. PRIESKUMY A ROZBORY REKREÁCIE A CESTOVNÉHO RUCHU	20
I. PRIESKUMY A ROZBORY VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA.....	21
I.1. DOPRAVA	21
I.2. VODNÉ HOSPODÁRSTVO.....	25
I.3. ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU	29
I.4. ZÁSOBOVANIE PLYNOM	31
I.5. TELEKOMUNIKÁCIE	32
J. PRIESKUMY A ROZBORY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE PRIESKUMOV A ROZBOROV OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY.....	32
K. ZHODNOTENIE DOTERAJŠÍCH ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH DOKUMENTÁCIÍ	36
L. ZHODNOTENIE PRIESTOROVÉHO PRIEMETU ODVETVOVÝCH KONCEPCIÍ, STRATÉGIÍ A ZNÁMYCH ZÁMEROV NA ROZVOJ ÚZEMIA ZÍSKANÝCH V RÁMCI PRÍPRAVNÝCH PRÁČ.....	41
M. SÚHRNNÉ ZHODNOTENIE PRIESKUMOV A ROZBOROV	42
N. IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV NA RIEŠENIE.....	45
O. KRAJINNOEKOLOGICKÝ PLÁN - TEXTOVÁ ČASŤ	

Objednávateľ:

Obec Nemecká v zastúpení:

Branislav Čižmárik, starosta obce, Hronská 37, 976 97 Nemecká prostredníctvom odborne spôsobilej osoby podľa § 2a Zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

Ing. arch. Pavel Bugár, č. reg. 264.

Zhotoviteľ:

Ateliér urbanizmu a architektúry URBION, Kalinčiakova 17, 974 05 Banská Bystrica,

Ing. arch. Ľudmila Priehodová, reg. č. SKA 0859AA

Spracovateľský kolektív:

Hlavný riešiteľ: Ing. arch. Ľudmila Priehodová

Urbanizmus: Ing. arch. Ľudmila Priehodová

Doprava: Ing. Bernardína Vojteková

Vodné hospodárstvo: Ing. Nataša Paulýniiová

Energetika: Ing. Štefan Tropp

KEP: Ing. Peter Sládek

Grafické práce: Ing. Ján Tobík

A. PRIESKUMY A ROZBORY PRÍRODNÝCH PODMIENOK

Nemecká leží v západnej časti Horehronského podolia. Nadmorská výška v strede obce je 430 m n. m., v chotári 415-1146 m n. m. Severná časť chotára je v Nízkych Tatrách, južná v Slovenskom rudohorí. V podloží sú prevažne druhohorné horniny, pri Hrone nivy a terasy. Má hnedé lesné a nivné pôdy i rendziny. Ihličnatým a zmiešaným lesom sú zalesnené len okraje chotára.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 2. časť

Geomorfologické členenie územia

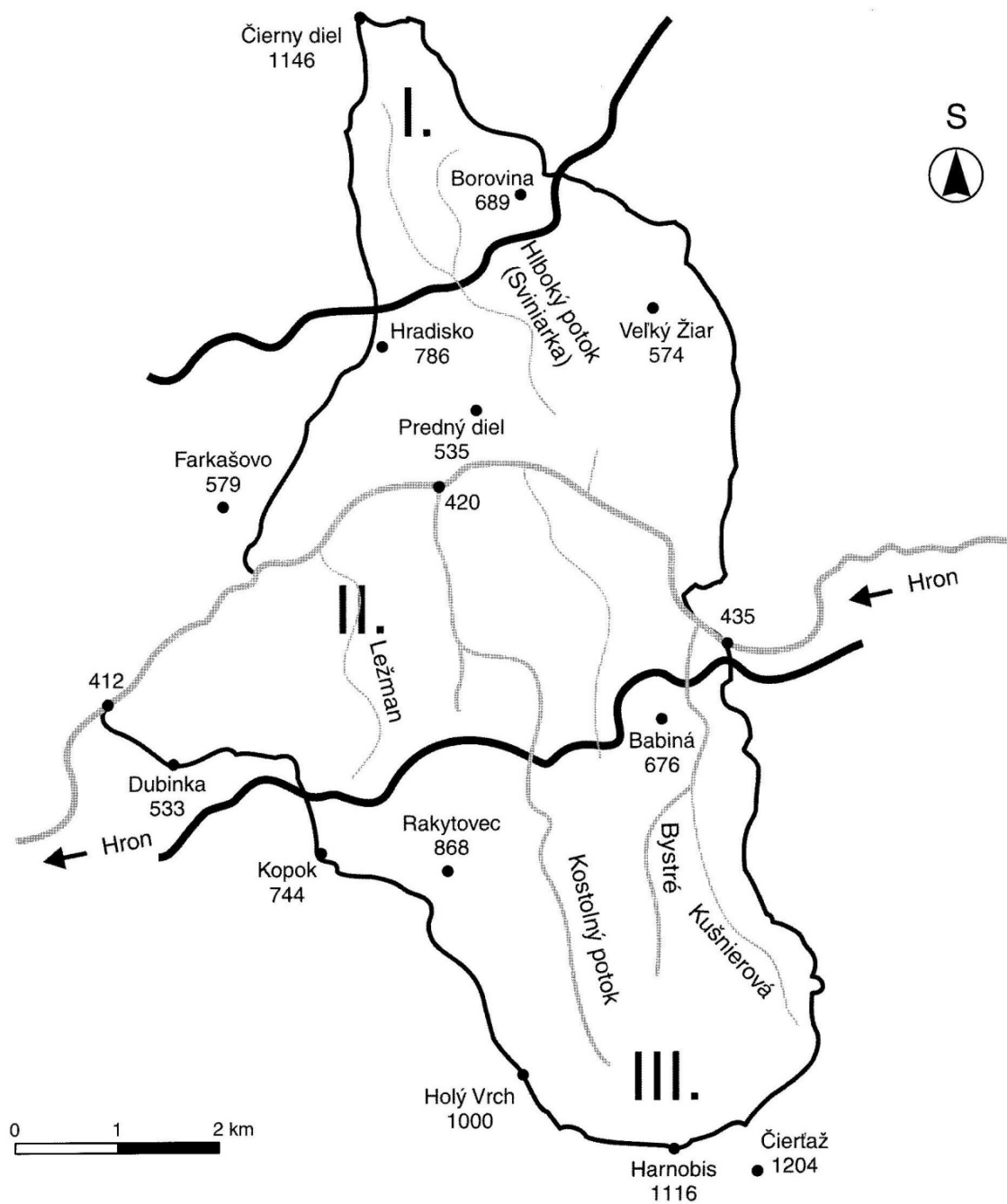
Katastrálne územie obce Nemecká patrí k nasledovným geomorfologickým jednotkám (Kočík, Ivanič 2011) :

Sústava:	Alpsko - Himalájska
Podsústava:	Karpaty
Provincia:	Západné Karpaty
Subprovincia:	Vnútorne Západné Karpaty
Oblasť:	Slovenské Rudohorie
Celok:	Veporské vrchy
Podcelok:	Čierťaž
Oblasť:	Fatransko - tatranská
Celok :	Horehronské podolie
Podcelok:	Lopejská kotlina
Celok :	Nízke Tatry
Podcelok:	Ďumbierske Tatry
Časť :	Prašivá

Podľa geomorfologického členenia (Mazúr, Lukniš 1978, 1980) leží malá časť na severe katastrálneho územia Nemeckej vo fatransko-tatranskej oblasti, v celku Nízke Tatry, podcelku Ďumbierske Tatry a oddiele Prašivá. Centrálna časť pozdĺž rieky Hron je lokalizovaná v celku Horehronské podolia, podcelku Lopejská kotlina. Hranica medzi týmito celkami vstupuje na územie Nemeckej v sedle severne od Hradiska (786 m.n.m.) od západu. Potom sa mierne otáča na severovýchod a opisuje južné svahy kóty Borovina (689 m.n.m.) opúšťa územie Nemeckej. Južná časť katastrálneho územia patrí do oblasti Slovenské rudohorie, celku Veporské vrchy a podcelku Čierťaž.

Nemecká je obec, ktorá leží na polceste medzi Breznom a Banskou Bystricou, na obidvoch brehoch Hrona, vo výške 440 m.n.m. Severná časť katastra obce sa nachádza v Nízkych Tatrách a južná zase patrí do Slovenského rudohoria. Dnes k Nemeckej patria aj bývalé obce Zámotie a Dubová.

Nemecká je jednou z obcí, ktorých kataster nie je na území NAPANT-u. Obec založili nemeckí kolonisti, ktorí tu hľadali rudné ložiská. Známa je archeologická lokalita Hradisko. Je tu aj technická pamiatka - vodná elektráreň. Obec má vybudovaný verejný vodovod, časť obce je odkanalizovaná s vlastnou čistiarnou odpadových vôd.

Oblasť Fatransko-tatranská

- I. celok Nízke Tatry
podcelok Ďumbierske Nízke Tatry
oddiel Prašivá
- II. celok Horehronské podolie
podcelok Lopejská kotlina

Oblasť Slovenské rudohorie

- III. celok Veporské vrchy
podcelok Čierťaž

*Geomorfologické členenie katastrálneho územia Nemeckej (podľa Mazúra a Lukniča 1986)
(zostavil Hronček)*

Hydrogeologické pomery

Územie obce Nemecká v zmysle hydrogeologického členenia SR spadá do dvoch útvarov podzemných vôd v predkvartérnych horninách :

- **SK200280FK Puklinové a krasovo-puklinové podzemné vody Nízkych Tatier a Slovenského rudohoria v oblasti povodia Hron.** Útvar v území obce zaberá územie južne od Hrona. Dominantným zastúpením kolektora sú ruly, bazalty, svory, fility a riolity, amfibolity, granity, dolomity a vápence, kremence, slieňovce a bridlice. Priepustnosť krasovo-puklinová a puklinová. Podzemné vody z tohto útvaru sa na území obce nevyužívajú.
-
- **SK200290FK Puklinové a krasovo-puklinové podzemné vody južných svahov Nízkych Tatier v oblasti povodia Hron.** Útvar v území obce zaberá územie severne od Hrona. Dominantným zastúpením kolektora sú vápence a dolomity, slieňovce, pieskovce a bridlice, ortoruly a migmatity. Priepustnosť krasovo-puklinová a puklinová. V tomto útvare sú v lokalite Nemcova studňa zachytené dva pramene, ktoré sú zdrojom pitnej vody vodovodu pre rekreačný objekt Hradisko (v minulosti rekreačné zariadenie Petrochemy Dubová) a ostatné rekreačné zariadenia.

V území obce Nemecká nie sú vymedzené útvary podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch a geotermálnych podzemných vôd.

Hydrologické pomery

Územie obce Nemecká sa nachádza v stredohorskej oblasti v údolí medzi Nízkymi Tatrami a Slovenským rudohorím. Režim odtoku povrchových vôd je snehovo - dažďový.

Základné hydrologické charakteristiky : akumulácia november - február, vysoká vodnosť marec - máj, najvyššie priemerné mesačné prietoky v apríli, najnižšie priemerné mesačné prietoky september – október. Mierne výrazné podružné zvýšenie vodnosti je koncom jesene a začiatkom zimy.

Z hľadiska hydrologického členenia spadá územie obce Nemecká do čiastkového povodia Hron, základného povodia Hron od Čierneho Hrona po Slatinu, hydrologické číslo povodia 4-23-02.

Vodný tok Hron je hlavným tokom v území obce Nemecká, ktorým preteká z východu na západ od riečneho kilometra (ďalej r.km) 206,000 po r.km 199,300 t.j. v dĺžke 6,7 km, pričom celý tok je v riešenom území od r.km 205,110 – rkm 200,100.

Po r.km 205,11 os koryta Hrona tvorí katastrálnu hranicu s obcou Predajná a v úseku od r.km 201,100 - r.km 199,300 katastrálnu hranicu s obcami Ráztoka a Brusno.

Riečnu sieť v území obce Nemecká tvoria prítoky Hrona :

pravostranné :

- Jaseniarsky potok, od ústia do Hrona v dĺžke 375 m tvorí katastrálnu hranicu medzi obcami Nemecká a Predajná,
- Hlboký potok, (potok Zámotie podľa podkladu SVP, š.p. OZ B. Bystrica),
- nepomenovaný potok, z doliny pod Veľkým Ždiarom ,
- potok Predný diel, pretekajúci popri areáli pre vodákov,
- potok Nemecké, pretekajúci Partizánskou ulicou

- potok Ráztoka, od ústia do Hrona v dĺžke cca 160 m tvorí katastrálnu hranicu s obcou Ráztoka,

ľavostranné :

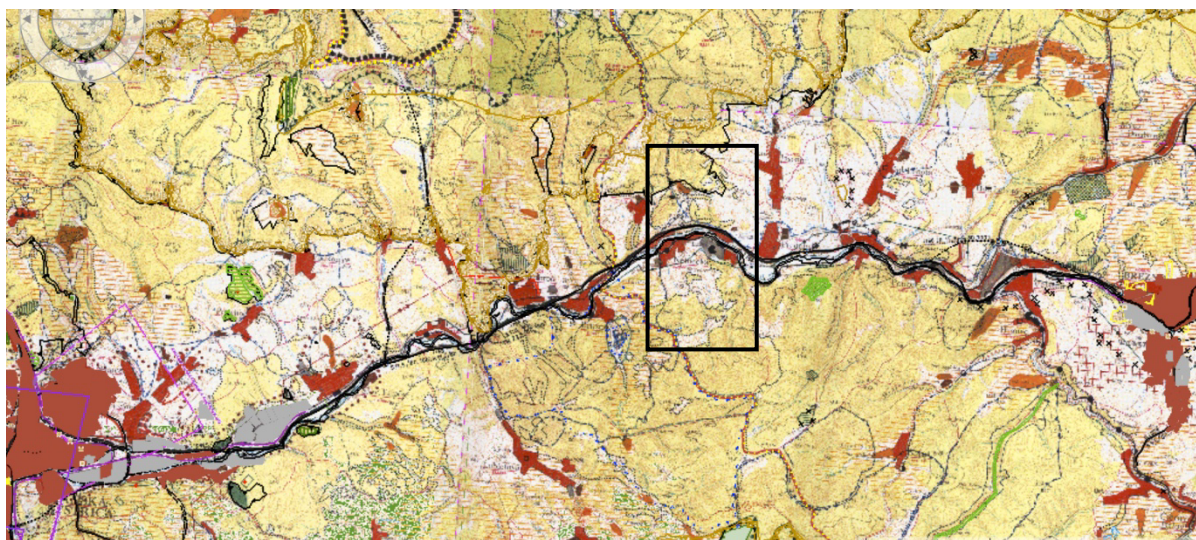
- Bystré s prítokom Oselné,
- potok Dubová,
- Kostolný potok,
- potok Rakytovec,
- potok Revište.

Názvy vodných tokov boli identifikované podľa podkladu SVP, š.p. OZ Banská Bystrica.

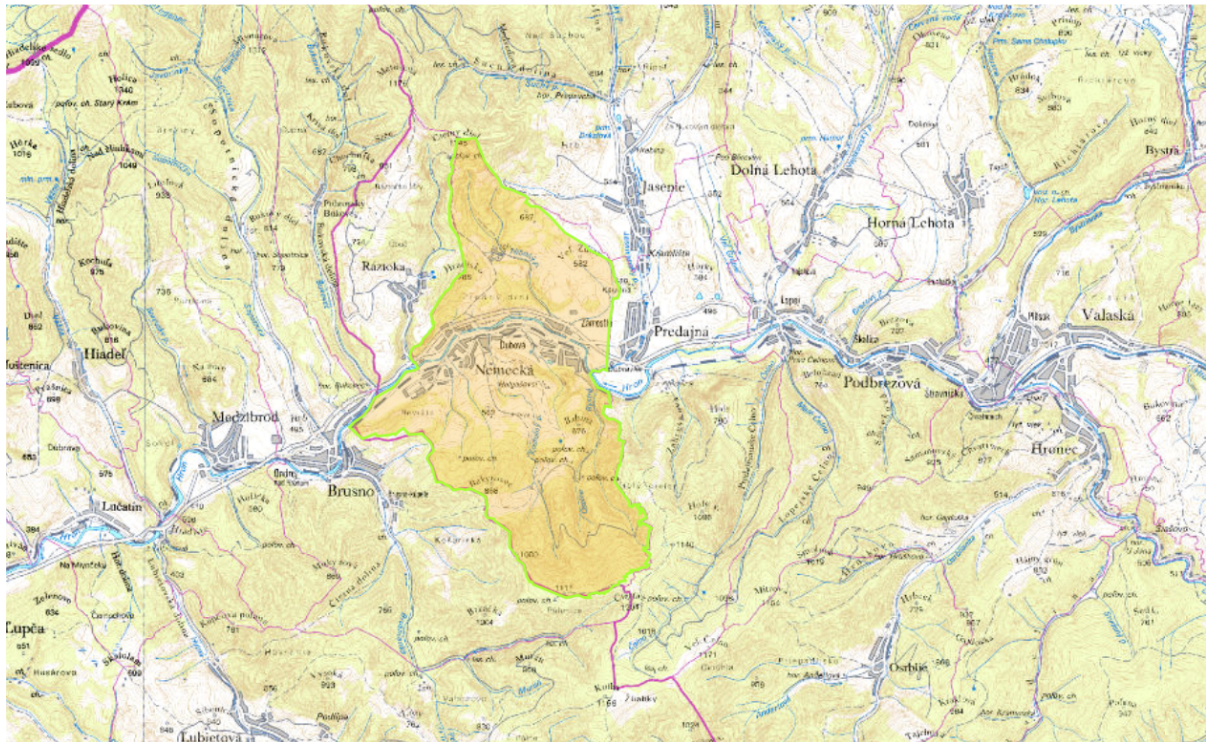
V priebehu spracovania „Prieskumov a rozborov“ neboli zistené aktuálne hydrologické charakteristiky tokov na území obce Nemecká.

B. PRIESKUMY A ROZBORY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA

Územie obce Nemecká leží v severnej časti Banskobystrického kraja v okrese Brezno. Okres Brezno sa nachádza v geometrickom strede Slovenska. Osou regiónu je Horehronské Podolie ohraničené na severnej strane po celej dĺžke horským masívom Nízkych Tatier, na juhu Veporskými vrchmi a na východnom okraji Muránskou planinou Slovenského Rudohoria a Slovenským rajom. Najvyšším bodom jeho územia je vrchol Ďumbiera v Nízkych Tatrách (2043 m.n.m.).

Obec Nemecká sa nachádza v západnej časti Horehronského podolia, na ondrejskom a medzibrodskom prielome Hrona. Hraničí s obcami Brusno, Ráztoka, Jasenie a Predajná. Najbližším administratívnym centrom je okresné mesto Brezno, od ktorého je vzdialená 21 km. Dopravnou osou údolnej nivy Hrona je cesta I/66, ktorá spája krajské mesto Banská Bystrica s okresným mestom Brezno a obcami Horehronského podolia. Súbežne s cestnou komunikáciou prechádza územím železničná trať v trase Banská Bystrica - Červená Skala - Margecany.

Obec je súčasťou mikroregiónu Chopok juh. V mikroregióne sú združené obce Bystrá, Dolná Lehota, Horná Lehota, Jarabá, Jasenie, Mýto pod Ďumbierom, Nemecká, Podbrezová, Predajná a Ráztoka, ktorých katastrálne územia ležia na južnom podhorí masívu Nízkych Tatier, v prevažnej miere na území Národného parku Nízke Tatry (NAPANT). V tomto priestore sa nachádza aj Národná prírodná rezervácia Skalka a množstvo menších chránených biotopov. Mikroregión Chopok juh zo severu ohraničujú vrcholy Nízkych Tatier od Latiborskej hole cez Ďurkovú, Chabenec, Krížske sedlo, Dereše, Chopok, Ďumbier až po horské sedlo Čertovica. Dopravnú kostru regiónu tvoria cesty I. triedy, cesta I/66 v úseku Banská Bystrica – Brezno a cesta I/72 v úseku Čertovica - Podbrezová a na ne naväzujúce cesty II. a III. triedy.

Na území mikroregiónu sa nachádzajú štyri hlavné strediská cestovného ruchu – Chopok južná strana so Srdiečkom, Tále, Čertovica a Krpáčovo. Služby cestovného ruchu, vrátane ubytovacích možností poskytuje množstvo zariadení od veľkých hotelov, penziónov, chát až po ubytovanie v súkromí. V ponuke aktívneho odpočinku je množstvo atraktívnych, značených turistických trás a chodníkov, prechádzajú ním cyklotrasy. V lokalite Tále sa nachádza 18-jamkové golfové ihrisko. Medzi atraktivity cestovného ruchu patria jaskyne (Bystrianska jaskyňa a jaskyňa Mŕtvych netopierov), splav Hrona, kúpaliská v Podbrezovej a na Táľoch, vodná nádrž v lokalite Krpáčovo.

Územie obce Nemecká s rozlohou 2 463 ha tvoria tri miestne časti: Nemecká, Dubová a Zámotie, ktoré sa ako samostatné obce spojili v druhej polovici 20. storočia.

Orná pôda	Záhrady	TTP	Lesná pôda	Vodná plocha	Zastavaná plocha	Ostatná plocha
181 ha	40 ha	619 ha	1382 ha	24 ha	135 ha	82 ha

Celková výmera územia obce: **2463** ha, z toho poľnohospodárska pôda: 840 ha, nepoľnohospodárska pôda: 1623 ha, skutočne zastavané územie : 75,15 ha

C. PRIESKUMY A ROZBORY DEMOGRAFICKÉHO POTENCIÁLU

Demografia

Počet obyvateľov k 31.12.2011 bol spolu 1845, z toho : muži: 898 , ženy : 947

Predproduktívny vek (0-14)	Spolu:	255
Produktívny vek (15-54)	Ženy:	501
Produktívny vek (15-59)	Muži:	606
Poproduktívny vek (55+Ž, 60+M)	Spolu:	483

Počet obyvateľov v roku 2017 bol 1790, z toho: muži: 880, ženy: 910. Za 6 rokov klesol počet obyvateľov o 55. Celková rozloha územia obce Nemecká je 2 463 ha, priemerná hustota osídlenia v obci Nemecká je 72,67 obyvateľov na 1 km², čo je viac ako priemerná hustota osídlenia v Banskobystrickom kraji (69 obyvateľov na 1 km²) a viac ako v okrese Brezno (50,05 obyvateľov na 1 km²).

Prehľad počtu obyvateľov v obci v rokoch 1996-2017

Obec/rok	1996	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nemecká	1743	1797	1778	1824	1798	1813	1817	1843	1850	1841
Obec/rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Nemecká	1838	1845	1845	1829	1810	1826	1809	1805	1790	

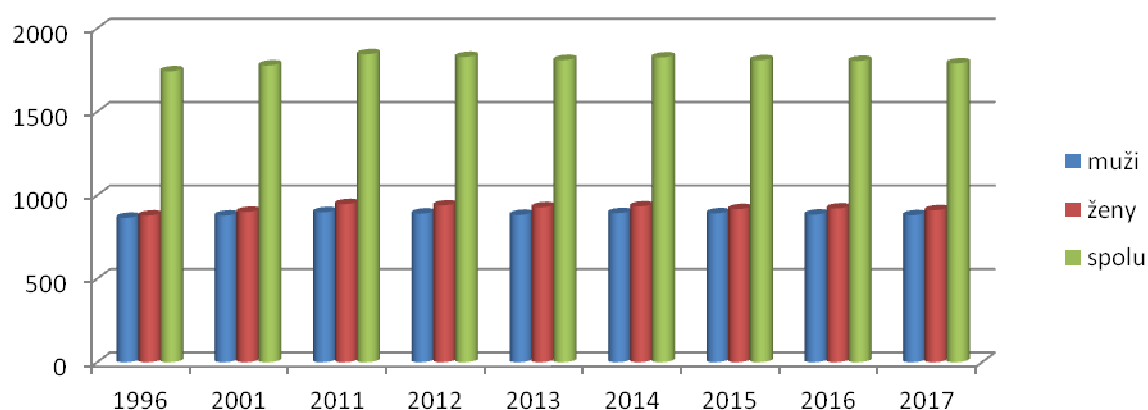
Zdroj: ŠÚSR 2017

Prehľad počtu obyvateľov v obci v rokoch 1996 -2017 podľa pohlavia

rok		1996			2001			2011			2012			2013	
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
	1743	865	878	1778	878	900	1845	898	947	1829	890	939	1810	882	928
rok		2014			2015			2016			2017				
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy			
	1826	893	933	1809	892	917	1805	884	921	1790	880	910			

Zdroj: ŠÚSR 2017

Vývoj počtu obyvateľov

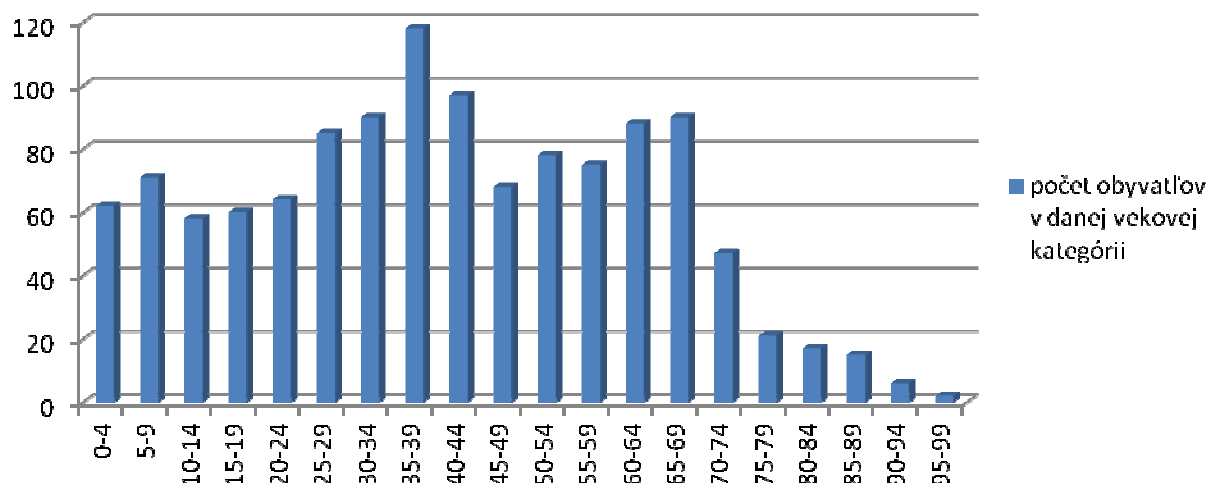

Obyvateľstvo podľa veku a pohlavia, rok 2017

Veková kategória	muži	ženy	spolu	rozdiel (M-Ž)	Veková kategória	muži	ženy	spolu	rozdiel (M-Ž)
0 - 4	41	35	76	6	55 - 59	63	79	142	-16
5 - 9	45	28	73	17	60 - 64	72	74	146	-2-2
10 - 14	42	39	81	3	65 - 69	48	54	102	-6

15 - 19	42	54	96	-12	70 - 74	38	42	80	-4
20 - 24	58	39	97	19	75 - 79	13	38	51	-25
25 - 29	52	51	103	1	80 - 84	11	34	45	-23
30 - 34	49	55	104	-6	85 - 89	9	20	29	-11
35 - 39	78	75	153	3	90 - 94	2	6	8	-4
40 - 44	66	85	151	-19	95 - 99	1	3	4	-2
45 - 49	69	59	128	1010	100 a viac	0	0	0	0
50 - 54	60	59	119	1	spolu	860	930	1790	-70

Vekové zloženie obyvateľstva

Pohyb obyvateľov 2001 - 2017 - celkový prírastok/úbytok obyvateľstva

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
-19	+46	-26	+15	+4	+26	+7	-9	-3	+7	0	-16	-19	+16	-17	-4	-15

Zdroj: ŠÚ SR 2017

Ako prezentuje tabuľka, v niektorých rokoch dochádza k miernemu úbytku obyvateľstva v dôsledku vyššej úmrtnosti a nižšej pôrodnosti obyvateľstva ale aj v dôsledku vystahovania obyvateľov z dôvodu lepších ekonomických príležitostí v iných regiónoch.

Priemerný vek, index starnutia* v roku 2017

Obec	Muži	Index starnutia %	Ženy	Index starnutia %	Spolu	Index starnutia
	Priemerný vek		Priemerný vek		Priemerný vek	
Nemecká	41,18	96,88	45,63	193,14	43,44	139,57

*Index starnutia: Počet osôb v poproduktívnom veku (65+) pripadajúcich na 100 osôb v predproduktívnom veku (0-14).

Zdroj: ŠODB 2017

Index starnutia je vyšší ako je priemer na Slovensku za rok 2017 (spolu 99,43 %, muži 76,15 %, ženy 123,94 %). V obci Nemecká na 100 detí do veku 14 rokov pripadá 139 osôb starších ako 65 rokov. Z hľadiska vekovej štruktúry môžeme hodnotiť obec mierne pozitívne. Počet obyvateľov v produktívnom veku je síce 69,27% ale percento obyvateľov v poproduktívnom veku 17,88 % je mierne vyššie ako v predproduktívnom veku 12,85 %. Na základe

demografických odhadov a očakávaného nárastu obyvateľov produktívneho veku (mladých rodín) však možno očakávať, že percento obyvateľov v predproduktívnom veku bude vyššie ako v poproduktívnom.

Štruktúra populácie územia podľa produktivity k 31.12.2017

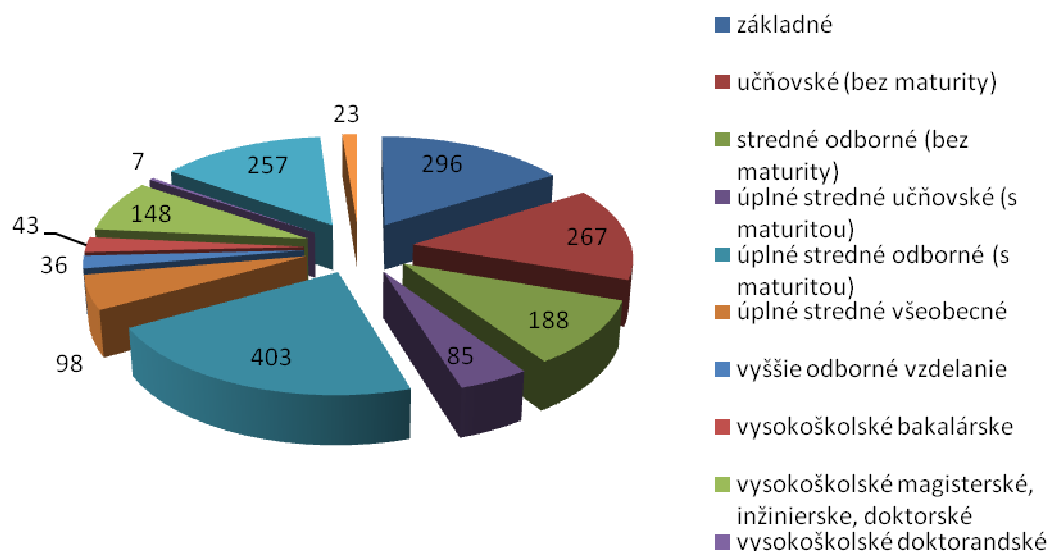
Obec	Predproduktívny vek			Produktívny vek			Poproduktívny vek			Počet obyvateľov		
	muži	ženy	Spolu	muži	ženy	Spolu	muži	ženy	Spolu	muži	ženy	Spolu
Vyjadrenie v %	7,15	5,70	12,85	34,02	35,20	69,22	6,93	11,04	17,93	861	929	1790

Zdroj: ŠODB 2017

Vzdelanostná úroveň obyvateľov

Najvyššie skončený stupeň vzdelania obyvateľstva, rok 2011

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		počet	podiel (%)
1	základné	296	15.99
2	učňovské (bez maturity)	267	14.42
3	stredné odborné (bez maturity)	188	10.16
4	úplné stredné učňovské (s maturitou)	85	4.59
5	úplné stredné odborné (s maturitou)	403	21.77
6	úplné stredné všeobecné	98	5.29
7	vyššie odborné vzdelanie	36	1.94
8	vysokoškolské bakalárske	43	2.32
9	vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	148	8
10	vysokoškolské doktorandské	7	0.38
11	bez školského vzdelania	257	13.88
12	nezistené	23	1.24

Z celkového počtu obyvateľov malo v roku 2011:

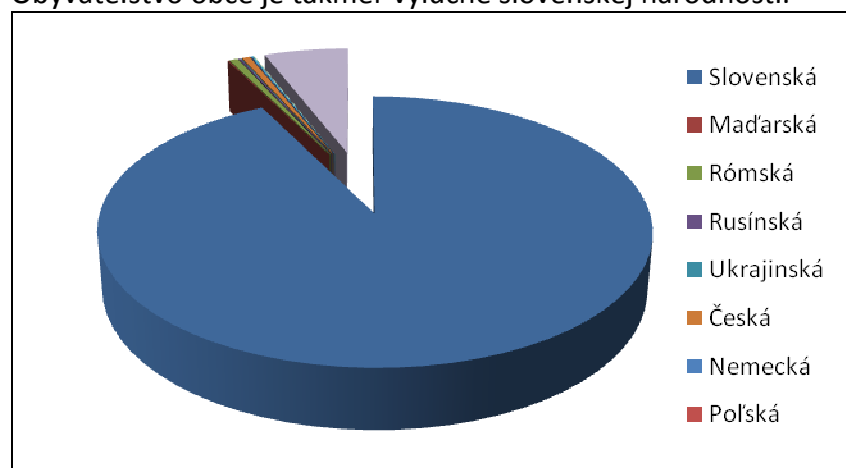
16 % občanov - základné vzdelanie, 14,4 % učňovské bez maturity, 10 % stredne odborné bez maturity, 4,6 % úplné stredné s maturitou, 21,8 % úplné stredné odborné (s maturitou), 5,3% úplné stredné všeobecné, 1,94 % vyššie odborné vzdelanie, 2,3 % vysokoškolské

bakalárske, 8 % vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské, 0,38 % vysokoškolské doktorandské, 13,9 % občanov bolo bez základného vzdelania, 1,24 % údaj nebol zistený. Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra výrazne negatívny pomer. Záujem o vyššie vzdelanie je silne demotivovaný skutočnosťou, že stagnuje trh práce a v obci a jej okolí nie sú pracovné príležitosti, ktoré by takéto vzdelanie vyžadovali. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci zvyšovať počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním, ako aj vytvárať pracovné príležitosti pre obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.

Obyvateľstvo podľa národnosti

	národnosť	počet	Podiel (%)		národnosť	počet	Podiel (%)
1	Slovenská	1713	92.54	9	Chorvátska	0	0
2	Maďarská	1	0.05	10	Srbská	0	0
3	Rómska	11	0.59	11	Ruská	2	0.11
4	Rusínska	2	0.11	12	Židovská	0	0
5	Ukrajinská	1	0.05	13	Moravská	0	0
6	Česká	10	0.54	14	Bulharská	0	0
7	Nemecká	1	0.05	15	Ostatné	1	0.05
8	Poľská	0	0	16	Nezistené	109	5.89

Obyvateľstvo obce je takmer výlučne slovenskej národnosti.

Z hľadiska vierovyznania je obec homogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlási ku rímskokatolíckemu vierovyznaniu (77%), 9% je bez vyznania a u 14% obyvateľov nebol tento údaj zistený.

Obyvateľstvo podľa vierovyznania

	národnosť	počet	Podiel (%)
1	Rímskokatolícka cirkev	1424	76.93
2	Evanjelická cirkev augsburského vyznania	52	2.81
3	Gréckokatolícka cirkev	4	0.22
4	Reformovaná kresťanská cirkev	2	0.11
5	Pravoslávna cirkev	8	0.43
6	Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	1	0.05
7	Evanjelická cirkev metodistická	2	0.11
8	Kresťanské zbory	6	0.32
11	Cirkev adventistov siedmeho dňa	1	0.05
09	iné	15	0.81
20	bez vyznania	165	8.91
21	nezistené	171	9.24

Byty podľa typu budovy (spolu)

Spolu	Pred r. 1919	1919- 1945	1946- 1960	1961- 1970	1971- 1980	1981- 1990	1991- 2000	2001- 2005	2006- neskôr	Nezist. obdobie
577	22	64	242	86	63	47	11	3	6	33

Zdroj: SOBD 2011

V roku 2017 bol v obci počet obyvateľov: 1790

Domy celkový počet	z toho obývané	Byty celkový počet	Individuálne chaty
534	493	103	28

D. PRIESKUMY A ROZBORY SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

V obci Nemecká sa nenachádzajú zariadenia občianskej vybavenosti a služieb:

Administratíva:

V obci sa nachádza:

- **Obecný úrad** - 6 zamestnancov
- **Pošta**

Školstvo:

V obci sa nenachádza :

- **Základná škola s materskou školou**

Základná škola - 9 tried počet žiakov 125, má 12 pedagogických zamestnancov, 10 nepedagogických zamestnancov, je plno organizovanou školou, ktorej zriaďovateľom je obec Nemecká.

Materská škola - 3 triedy, počet detí 57, má 6 pedagogických zamestnancov a 1 nepedagogický zamestnanec.

Školu navštevujú žiaci z obce Nemecká a jej častí - Zámotie a Dubová a zo spádovej obce Ráztoka.

V objekte školy sa nachádza denný stacionár a knižnica.

V časti Zámotie sa nachádza objekt starej školy , t. č. nevyužívaný.

Zdravotníctvo:

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko, ani lekárň. Zdravotnú a zdravotnícku starostlivosť zabezpečuje neštátne zmluvné zdravotnícke zariadenie - ambulancia všeobecného praktického lekára pre dospelých ordinujúceho 3x do týždňa (pondelok, streda a piatok) a ambulancia zubného lekára. Vo vlastníctve obce je objekt, ktorý v minulosti slúžil ako poradňa pre matky s deťmi.

V objekte domu služieb sa nachádza prevádzka zverolekára.

Sociálne služby:

Obec Nemecká svojim obyvateľov poskytuje ambulantne služby **denného stacionára** pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a ich stupeň odkázanosti je najmenej III podľa prílohy č.3 zákona 448/2007 Z.z. a sú odkázané na sociálnu službu v zariadení len na určitý čas počas dňa. Kapacita zariadenia denného stacionára je 18 osôb. Nachádza sa v objekte základnej školy s materskou školou.

Ďalším zariadením sociálnych služieb v obci Nemecká, časť Dubová je DD a DDS HRON.

Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb HRON Dubová je zariadením sociálnych služieb zriadeným Banskobystrickým samosprávnym krajom ako rozpočtová organizácia s vlastnou právnou subjektivitou. Kapacita zariadenia je 50 miest, z toho: zariadenie pre seniorov - 8 a domov sociálnych služieb - 42. V zariadení pracuje 25 zamestnancov. Kapacita zariadenia je plne využitá, v poradovníku na umiestnenie v tomto zariadení BBSK eviduje 3 násobný počet čakaťelov.

Obchodné prevádzky:

V sa nachádzajú:

- Tri predajne potravín
- Rozličný tovar
- Večierka u Dady
- Geosport
- Farby laky, požičovňa náradia

Stravovacie zariadenia, pohostinstvá, služby:

- Motorest nemecká
- Koliba u starej mamy
- Krčma
- 7 Pub
- Pohostinstvo (Zámotie)
- Dom služieb
- Technické služby
- Požiarna zbrojnica
- Pneuservis

Zariadenia kultúry:

- Pomník
- Múzeum pamätná izba
- Kostol sv. Mikuláša
- Dom smútku
- Kaplnka v Zámotí
- Bývalý kultúrny dom v Dubovej (v súčasnosti pestovanie hlivy ustricovej)

E. PRIESKUMY A ROZBORY KULTÚRNYCH A HISTORICKÝCH HODNÔT

Obec vznikla v 2. polovici 13. storočia. Spomína sa od roku 1281. Názov obce sa postupne menil z Nempti (1281), Nemethy (1320), Nywiska Wes (1441), Nemeczka Wes (1455), Nemetfalw (1464), Nemethfalwa (1528), Teutschendorf (1563), Nemecka (1808) až na dnešný názov Nemecká, maďarsky Garamnémeti, Németfalva. Patrila Ľupčianskemu panstvu. V roku 1828 mala 62 domov a 496 obyvateľov. V 18. – 19. storočí sa obyvatelia zaoberali čipkárstvom a podomovým obchodom. Po roku 1918 tu bola v prevádzke vápenka a tehelná. Obyvatelia pracovali na malých hospodárstvach, a najmä v rafinérii v Dubovej. V januári 1945 Nemci neďaleko obce vo vápenke povraždili a upálili 800-900 protifašistických

bojovníkov.

Dubová: Prvá písomná zmienka je z roku 1332. Patrila Ľupčianskemu panstvu, ktoré tu malo svoj majer. V roku 1828 mala 49 domov a 358 obyvateľov. Popri poľnohospodárstve sa zaoberali chovom oviec, v 18. – 20. storočí aj podomovým obchodom (čipkári). V 40. rokoch 20. storočia tu bola vybudovaná rafinéria minerálnych olejov, ktorú anglo - americké lietadlá 20. 8. 1944 zbombardovali. Po oslobodení bol závod zrekonštruovaný. V roku 1960 bola obec pripojená k Nemeckej.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 2. časť

Zámostie: Obec sa prvýkrát spomína v súpise dedín Ľupčianskeho panstva, ktorý je súčasťou donačnej listiny uhorského kráľa Žigmunda Luxemburského z roku 1424. Obyvatelia obhospodarovali panský majer v susednej Predajnej. Asi od roku 1908 do roku 1930 bola v prevádzke „vápennica“ - pec na pálenie vápna, ktorá sa nachádzala nad obcou Zámostie a od ktorej viedla až k dubovskej železničnej stanici lanovka zvaná „šodronka“. V roku 1976 bola pričlenená k Nemeckej.

Pôvodné historické vidiecke osídlenie v Nemeckej, Dubovej a Zámostí má charakter cestnej zástavby, radenej popri hlavnej komunikácii. V súčasnosti je táto pôvodná štruktúra ako aj niektoré jednotlivé objekty dobre zachovaná.

Štátna rafinéria minerálnych olejov v Dubovej bola postavená Ministerstvom verejných prác v Prahe po zmiernení hospodárskej krízy v 30. rokoch 20. storočia v rámci štátnej akcie priemyselňovania a hospodárskeho povznesenia Slovenska podľa konkrétnych potrieb jednotlivých jeho regiónov.

Výstavba objektov rafinérie začala v januári 1936 po výkupe pozemkov v obciach Dubová a Zámostie v predchádzajúcom roku. Prvou stavebnou akciou bolo vybudovanie železničnej vlečky zo stanice Zámostie na trati Banská Bystrica - Brezno do budúcej rafinérie. V prvej etape, končiacej 1. augusta 1938 sa postavili objekty: kotolne a komína pri kotolni, benzínovej stanice s plechovým komínom, elektrickej rozvodne, nádrží na uskladňovanie suroviny, koľajovej váhy, budovy vrátnice, skladu, laboratória a mechanickej dielne.

Územie obce Nemecká nebolo vyhlásené v súlade s pamiatkovým zákonom za pamiatkovo chránené.

V obci sa nachádzajú nasledovné národné kultúrne pamiatky:

Číslo ÚZPF	Rozsah objektov	Parc. č.	k. ú.	Unifikovaný názov NKP	Zaužívaný názov PO
65	1	1	Nemecká (m.č. Dubová)	kostol	r.k. sv. Mikuláša***
160	1-2	621/1-2	Nemecká (m.č. Dubová)	MIESTO PAMÄTNÉ A PAMÄTNÍK	
160	1			MIESTO PAMÄTNÉ	Pamätné miesto umučených obetí
160	2			PAMÄTNÍK	Pamätník obetiam fašizmu
2190	1	1752	Nemecká	HRADISKO*	hradisko
3260	1	1596/2	Nemecká (m.č. Dubová)	ELEKTRÁREŇ VODNÁ**	vodná elektráreň

* archeológia

** technika

*** NKP - gotický Rímsko-katolícky kostol sv. Mikuláša z 15. storočia, bol zbarokizovaný v 18. stor. a upravený bol v 20. stor., so zachovalou gotickou klenbou;

V riešenom území sú evidované archeologické nálezy a náleziská:

- 1 - Hradisko - praveké a stredoveké opevnenie, historická prístupová cesta a osídlenie na svahoch kopcov
- 2 - historické jadro - m. č. Nemecká
- 3 - historické jadro - m. č. Dubová
- 4 - historické jadro - m. č. Zámotie

V týchto lokalitách je navrhovateľ pri stavebnej alebo inej hospodárskej činnosti (napr. budovanie lesných zväžnic) povinný v zmysle § 36 ods. 2 pamiatkového zákona požiadať KPÚ Banská Bystrica o vyjadrenie k zámeru stavby z dôvodu záchrany archeologických nálezov a situácií. V historických jadrách miestnych častí Nemecká, Dubová Závodie je predpoklad archeologických nálezov aj v interiéroch jestvujúcich domov. Vzhľadom na to je potrebné požiadať o vyjadrenie aj v prípade rekonštrukcií jestvujúcich domov pokiaľ sa predpokladá zásah do terénu (znižovanie podláh, budovanie suterénov, nové inžinierske siete, drenáže...) aj v prípade, že ide o práce, ktoré je možné realizovať ako drobné stavebné úpravy. Je možné, že pri zemných prácach v riešenom území mimo lokalít uvedených v bode 5 budú zistené dosiaľ neznáme archeologické nálezy a náleziská.

V intraviláne obce, miestnych častiach Nemecká, Dubová a Zámotie sa nachádzajú časti celistvej historickej zástavby. Krajský pamiatkový úrad v Banskej Bystrici odporúča zachovať a revitalizovať:

- pôvodnú uličnú čiaru historickej zástavby,
- urbanistickú štruktúru vidieckych sídiel,
- architektonický výraz historických objektov - rešpektovať sklon striech a materiál strešnej krytiny, podlažnosť objektov - 1 nadzemné podkrovia s možnosťou obytného podkrovia, členenie uličnej fasády, charakteristické typy vstupných brán.

Na území obce sa nachádzali cenné pozostatky historických technických areálov, ktoré odporúčame zachovať a revitalizovať:

- objekty v areáli bývalej Štátnej rafinérie minerálnych olejov postavenej v roku 1936, v súčasnosti známej pod názvom Petrochema Dubová - parc. č. KN C 1138/1, objektová skladba: laboratórium, zásobník, trafostanica, sklad, komín, pamätná tabuľa.

Rafinériu v súvislosti so zachovanou objektovou skladbou celého areálu odporúča KPÚ Banská Bystrica na vyhlásenie za kultúrnu pamiatku - industriálnu architektúru na Slovensku.

Objektová sústava

1. Budova laboratórií
2. Nádrže na surovinu
3. Budova elektrodielektrov
4. Budova skladu
5. Komín
6. Pamätná tabuľa

Budova laboratórií - stavba nepravidelného pôdorysu, na východnej strane s dvojpodlažnou budovou, na západnej s jednopodlažnou budovou s pôdorysom v tvare písmena L, bez podpivničenia. Na západnej strane k jednopodlažnému objektu pri stavaná vstupná predsieň, na východnej exteriérové točité železné schodisko. Fasády členené veľkými okennými otvormi. Dvojpodlažný objekt je zastrešený plytkou valbovou strechou, na ktorú kolmo nadväzuje polvalbová strecha severného krídla jednopodlažného objektu, južné

jednopodlažné krídlo má plytkú pultovú strechu. Krytina je z pásov pozinkovaného plechu.

Pamiatková hodnota

- historická- súčasť areálu bývalej rafinérie
- architektonická - horizontálne a vertikálne konštrukcie, dispozícia objektu, členenie fasád otvormi, tvar a skladba striech.

Nádrže na surovinu - tri nádrže na surovinu valcového tvaru. Kovový plášť vytvorený z platní, spájaných kovovými nitmi. V hornej časti po obvode prebieha ochodza chránená zábradlím. Nádrž na severnej strane má hornú časť zdeformovanú, poškodenú bombardovaním pri nálete dňa 20. augusta 1944. Nádrže používané až do zastavenia prevádzky v roku 2009.

Pamiatková hodnota

- historická - súčasť areálu bývalej rafinérie, severná nádrž je historickým dokladom bombardovania areálu rafinérie dňa 20. augusta 1944
- technická - neoddeliteľná súčasť technológie spracovania nafty

Budova elektro dielne - trafostanica - jednopodlažná stavba obdĺžnikového pôdorysu, bez podpivničenia. Fasády členené veľkými okennými otvormi a vstupmi. Objekt zastrešený plytkou sedlovou strechou, krytina je z pásov pozinkovaného plechu. Objekt v súčasnosti mimo prevádzky.

Pamiatková hodnota

- historická- súčasť areálu bývalej rafinérie
- architektonická - horizontálne a vertikálne konštrukcie, dispozícia objektu, členenie fasád otvormi, tvar a skladba striech

Budova skladu - jednopodlažná stavba obdĺžnikového pôdorysu, na južnej strane skrytou rampou pre nakladanie tovaru. Fasády členené okennými otvormi a veľkými vstupmi s dvojkrídlovými dverami. Objekt zastrešený plytkou pultovou strechou. Krytina je z pásov pozinkovaného plechu. Objekt v narušenom stave, v súčasnosti mimo prevádzky.

Pamiatková hodnota

- historická- súčasť areálu bývalej rafinérie

Komín závodnej kotolne - komín kruhového pôdorysu, postavený z tehál, po obvode vo vzdialenosti cca 1,5 m spevnený kovovými obručami. Objekt v súčasnosti mimo prevádzky.

Pamiatková hodnota

- historická - súčasť areálu bývalej rafinérie
- technická
- súčasť technológie výroby

Pamätná tabuľa padlým počas bombardovania závodu a padlým v SNP - osadená pri vstupe do administratívnej budovy v blízkosti vrátnice, z čierneho lešteného mramoru, text majuskulou, povrch vysekaných písmen pozlátený.

Pamiatková hodnota

- historická - pripomenutie padlých zamestnancov závodu počas bombardovania 20. augusta 1944

K zaujímavostiam obce patrí:

- Kostol s patrocíniom sv. Jozefa;

- NKP - Pamätník obetiam 2. sv. vojny – vápenka;
- Pamätná izba s dokumentačnými materiálmi o poprave takmer 500 ľudí v januári 1944 fašistami;
- NKP - Pomník obetiam SNP;
- Socha sv. Jána Nepomuckého, patróna mostov;
- Rodný dom Dominika Štubňu Zámostského;
- Múzeum ľudovej architektúry s modelmi ľudovej architektúry a etnografickými zbierkami, ktoré sa viažu k jednotlivým regiónom Slovenska.

Významné osobnosti spojené s obcou:

Dominik Štubňa – Zámostský (1905 - 1970), známy literát, spisovateľ, predstaviteľ katolíckej moderny. Autor básní a básnických zbierok pre deti, poviedok s tematikou prírody, historických próz, recenzií a pedagogických článkov. Mnohé básne boli zaradené do šlabikárov a do čítaniek. Venoval sa aj osvetovej činnosti.

Jozef Gregor Tajovský (1874 - 1940), významný slovenský spisovateľ, dramatik, učiteľ, úradník v peňažných ústavoch, redaktor knižnej edície i časopisov. Do obce chodieval spolu s manželkou a dcérou za svojim bratom, ktorý bol na miestnej fare dekanom. V obci obľuboval poľovníctvo, ktorému sa rád a často venoval.

F. PRIESKUMY A ROZBORY HOSPODÁRSKEJ ZÁKLADNE

V obci Nemecká, miestna časť Dubová sa nachádza priemyselný areál zameraný na chemickú výrobu - PTCHEM, s.r.o. (v minulosti Petrochema Dubová, štátny podnik). Predmetom činnosti je chemická výroba. V juhozápadnej časti obce sa nachádza vojenský útvar 1043 Nemecká - Sklady neupotrebitelnej vojenskej techniky, patrí t.č. k najväčším zamestnávateľom v obci. (150 zam., z toho 133 civilných).

Priemysel - podnikateľské subjekty pôsobiace v obci Nemecká

Názov subjektu	Druh hospodárskej výroby	Počet zamestnancov Stav / zámer
PTCHEM, s.r.o.	Chemická výroba - v súčasnosti bez výroby vzhľadom na možnú zmenu majiteľa	29
PTCHEM Sulfurex, s.r.o.	Chemická výroba - dodecylbenzénsulfónová kyselina (LASBA), obchodný názov - Dubacid	23 zam., 9 externých /30, 10 externých
Vojenský útvar 1043 Nemecká	Sklady neupotrebitelnej vojenskej techniky	150 zamestnancov (z toho 133 civilných)
Garáže, pneuservis, dielňa	Časť bývalého hospodárskeho dvora - mechanizačné stredisko	
Autoservis Soják		
Pneuservis Medveď		
Belo Trade s.r.o	Hronská 22/22	Danka Barthová
Profax s.r.o. Nemecká	Odpadové hospodárstvo	Danka Barthová
Dominik Kútik, FO	pilčík	8
Pavol Halgaš, FO	pilčík	4
Martin Môcik, FO	autodoprava	1

Služby (mimo ubytovacích kapacít) v obci Nemecká

Názov prevádzky/ právna forma	Druh činnosti	Počet zam.
COOP Jednota, družstvo	obchod - potraviny	5
COOP Jednota, družstvo	obchod - potraviny	2
CBA Market, s.r.o	obchod - potraviny	5
Koliba Rusticana, FO	reštauračné služby	10
Kaderníctvo, FO	kadernícke služby	1
Rozličný tovar Korinekova	obchod	2
Pneuservis, FO	oprava motorových vozidiel	1
PROFAX, s.r.o.	odvoz odpadu	5
Koncstok, FO	pohostinské služby	2
Pohostinstvo Nemecká FO	pohostinské služby	2
Pohostinstvo Zámotie, FO	pohostinské služby	2
Minipotraviny Zámotie, FO	obchod - potraviny	1
GEO SPORT- Predajňa športových potrieb, FO	obchod	2

Zdroj: PHSR mikroregiónu CHOPOK JUH, 2015

Poľnohospodárska výroba

V časti obce Zámotie hospodári na výmere 15 ha spoločnosť Hydináreň, s.r.o. Zámotie, ktorá sa zaoberá najmä chovom hydiny a oviec. Chovom dobytky sa zaoberá aj firma Kejda, ktorá zároveň prevádzkuje aj porážkareň dobytky.

Po roku 1990 bolo v rámci privatizácie odkúpené hospodárske stredisko od Výskumného ústavu lúk a pasienok v Banskej Bystrici spoločnosťou EQUUS Sport Nemecká, ktorá hospodári na výmere 7 ha a zaoberá sa chovom hovädzieho dobytky, vrátane exotického dobytky. Ďalej pôsobia v obci súkromne hospodáriaci roľníci (SHR), ktorých zameranie je taktiež chov dobytky.

Názov prevádzky	právna forma	Rozloha pôdy	Zameranie činnosti	Počet zam.
EQUUS SPORT	FO	7 ha	Chov hovädzieho dobytky + exotického dobytky	8
Hydináreň Zámotie	s.r.o.	15 ha	Chov hydiny 70 tis. sliepok a oviec 900 ks	6 - 25
Kejda	SHR	12 ha	Chov hovädzieho dobytky + porážkareň	5
Farma Korínek	SHR	5 ha	Chov dobytky	1
Martin Siman	SHR	4 ha	Chov dobytky	1
Štefan Skladaný	SHR	7 ha	Chov dobytky	1
Juraj Štanda	SHR	4 ha	Chov hovädzieho dobytky	1
Marián Chamko a spol.	SHR	8 ha	Chov dobytky	1
Michal Chamko	SHR	3 ha	Chov hovädzieho dobytky	1
Stanislav Tomka	SHR	7 ha	Chov dobytky	1

G. PRIESKUMY A ROZBORY ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU

Okresný úrad v Brezne vo výpise z analýzy územia okresu Brezno z hľadiska možných mimoriadnych udalostí uvádza tieto možné ohrozenia:

Oblasti možného ohrozenia požiarom a výbuchmi

b) požiare a výbuchy vo výrobných podnikoch vyplývajúce z povahy ich činnosti:

Petrochemický priemysel zastupuje spoločnosť PTACHEM s.r.o., ktorá bola určená na spracovanie slovenskej ropy na pohonné hmoty, konzervačné, mazacie a priemyselné oleje, saponátové prostriedky a polotovary pre pracie prostriedky. Absolútne nevyhovujúcimi z hľadiska požiarnej bezpečnosti sú nádržové dvory s uskladnenými horľavými kvapalinami. Ich stavebné riešenie - predovšetkým odstupové vzdialenosti, sú minimálne a nevyhovujúce súčasným platným predpisom. Takisto ich umiestnenie a vzájomná poloha sú nevyhovujúce z hľadiska zložitosti vedenia zásahových ciest a ochrany nádrží pred ďalším šírením požiaru (vzájomná vzdialenosť jednotlivých nádrží od seba je 1,5 až 2 m).

Ohrozenie obyvateľstva na území okresu Brezno sa predpokladá hlavne:

- a. mimoriadnymi javmi poveternostného a klimatického charakteru,
- b. povodňami,
- d. požiarom, výbuchom a únikom plyných nebezpečných látok z výrobných objektov PTACHEM, s.r.o. Nemecká a Železiarne Podbrezová, a.s. (podnik kategórie „A“),
- e. na nebezpečných a rizikových úsekoch cestných komunikácií pri preprave nebezpečných látok,
- f. inými druhmi mimoriadnych udalostí technogénneho a environmentálneho charakteru a ich vzájomnými kumulatívnymi účinkami.

c) oblasti ohrozené rizikami environmentálneho charakteru. Za najväčšie environmentálne riziká na území okresu sú skládky odpadov, ktoré sa členia na dva druhy: riadené skládky a neriadené skládky z obdobia pred rokom 1991. Ďalšie riziká environmentálneho charakteru sú spojené s prepravou, skladovaním a používaním pohonných hmôt, mazadiel, lepidiel, rozpúšťadiel, lakov, umelých hnojív prípravkov na ochranu rastlín, kyselín a silných zásad.

Požiarna ochrana

Požiarnu ochranu v obci zabezpečuje obecný dobrovoľný hasičský zbor. Zdrojom požiarnej vody je rozvodná sieť verejného vodovodu, resp. dve miesta na Hrone, kde je možné odčerpávanie povrchovej vody z vodného toku do hasičských áut.

Technický stav väčšiny rozvodnej siete verejného vodovodu nevyhovuje požiarnym potrebám. V prípade potreby zasahuje aj Hasičský a záchranný zbor z Brezna, prípadne z Banskej Bystrice.

Ochrana pred povodňami

Z hľadiska ochrany obce pred povodňami neboli na vodných tokoch a ich povodiach realizované komplexné opatrenia zabezpečujúce intravilán obce pred povodňami. Na rieke Hron (v správe SVP, š.p. Banská Štiavnica, OZ Banská Bystrica) boli realizované iba sporadické úpravy s ľavostranným ohrádzovaním v r.km 201,570 – 204,460, celková dĺžka 545 m. Koryto toku je zväčša prirodzeného charakteru s krovitým a stromovým súvislým aj nesúvislým brehovým porastom.

Na ostatných drobných vodných tokoch (v správe Lesov SR, OZ Slovenská Ľupča, resp. neznámych správcov) boli realizované čiastočné úpravy koryt v intraviláne obce :

- potok Revište (č. toku 227) v dĺžke cca 500 m od ústia do Hrona,
- potok Dubová (č. toku 232) v dĺžke cca 1.100 m od ústia do Hrona.

Na Kostolnom potoku (správca vodného toku Lesy SR OZ Slovenská Ľupča) je v r.km 0,514 vybudovaný polder (suchá nádrž). Ďalšie údaje nezistené.

Podľa mapy povodňového ohrozenia, list 36-23-07 v mierke 1 : 10 000, by pri prietoku Q_{100} ročnej vody boli zaplavené nasledujúce časti obce Nemecká :

- zástavba na pravom brehu : parcela č. 1618, časť parcely 1622 (pravý breh Jasenianskeho potoka), ulica Zámostského, Hronská (od mosta proti toku),
- zástavba na ľavom brehu : ulica Janka Kráľa, časť ulice SNP a Jána Švermu, ulica Andreja Sládkoviča, Sama Chalúpku.

Záplavové čiary v mape povodňového ohrozenia sú zakreslené vo výkresoch v mierke 1 : 10 000 a 1 : 5 000 grafickej časti.

Známe zámery

V rámci ochrany pred povodňami je lokalita „Nemecká, protipovodňové opatrenia na toku Hron v rkm 200,400 – 205,600“ zahrnutá v Pláne manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hron. Predmetom riešenia je návrh protipovodňového opatrenia ochrany ohrozenej časti intravilánu obce pre, vodný tok Hron tak, aby bola zabezpečená ochrana intravilánu pre prietok Q_{100} s bezpečnosťou.

H. PRIESKUMY A ROZBORY REKREÁCIE A CESTOVNÉHO RUCHU

V obci Nemecká, v miestnej časti Nemcova studňa sa nachádza rekreačný areál, pozostávajúco z dvoch väčších ubytovacích zariadení (Penzión Hradisko a chata Mirka) a 22 individuálnych rekreačných chát. V súčasnosti je rozostavaný ďalší väčší rekreačný objekt pod penziónom Hradisko. Rekreačná zóna má svoju čističku odpadových vôd.

Rekreácia a cestovný ruch

Ťažiskovými formami cestovného ruchu na Slovensku sú:

- zimný turizmus a zimné športy,
- letná turistika a pobyty pri vode,
- kultúrny turizmus,
- zdravotný turizmus,
- vidiecky turizmus a agroturistika.

Z uvedených ťažiskových foriem môžu výrazne profitovať aj obce mikroregiónu Chopok juh. Vidiecky turizmus a agroturistika má mnohé možnosti na rozvoj. Produkt môže obsahovať pobyty na farmách v objektoch s typickou architektúrou, s možnosťou rekreačných aktivít a prác na vidieku, zberu plodín, poznávanie folklóru a miestnych tradícií a pod.

Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu

Názov prevádzky	Druh	Počet zam.	Ubytovacia kapacita	Priemerná cena za lôžko	Kategória
Motorest Nemecká	motorest	10	15	10 €	*
Penzión Hradisko	penzión	1	48	10 €	*
Horská chata Mirka	chata	2	18	10 €	*
Kemping DRONTE	kemping	2	150	10 €	-

Stravovacie zariadenia

Motorest Nemecká	Reštaurácia	70 stoličiek, salónik - 20 stoličiek
Koliba Rusticana	U starej matere Hostinec pod kolibou	110 stoličiek, 50 stoličiek

Splav Hrona	Požičovňa lodí
-------------	----------------

I. PRIESKUMY A ROZBORY VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

I.1. DOPRAVA

1. Širšie dopravné vzťahy

Obec Nemecká sa nachádza v západnej časti okresu Brezno, je vzdialená od krajského mesta Banská Bystrica 25 km, od okresného mesta je obec vzdialená 21 km.

Kostrou cestnej siete je cesta I/66, ktorá rozdeľuje územie obce na severnú a južnú časť. Prevažná časť zastavaného územia obce je z cesty I. triedy napojená cestou III. triedy 2379.

Cesta I/66 patrí do vybranej cestnej siete ako ťah H-66 a plní funkciu zbernej komunikácie pre oblasť Horehronia. V rámci platných dokumentov VÚC Banskobystrického kraja je táto cesta riešená ako cesta, ktorá úsekovo tvorí rýchlostnú cestu s obmedzeným prístupom. Napojenie na cestu I. triedy je úrovňové a predstavuje kolízne body - dopravné závary.

2. Cestná doprava - Cez územie obce Nemecká prechádzajú cesty I/66 Banská Bystrica – Brezno, III/2379 križovatka I/66 – Predajná a III/2371 smer železničná stanica, pre ktoré je potrebné rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie:

- v zastavanom území:

cesta I. triedy v kategórii MZ 14/60, resp. MZ 13,5/60 vo funkčnej triede B1;

cesty III. v kategórii MZ 8/5/50, resp. MZ 8,0/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110;

- mimo zastavané územie

cesta I. triedy v kategórii C 11,5/80;

cesty III. triedy v kategórii C/7,5/70 v zmysle STN 73 6110.

Kategórie MK

Miestne komunikácie sú vybudované v šírkovom usporiadaní v nenormových kategóriách, ako dvojpruhové príp. jednopruhovú obojsmernú komunikáciu. Existujúce miestne komunikácie sú ukončené zaslepením, resp. sa pripájajú na prietahy ciest III. triedy.

Miestne komunikácie je potrebné navrhnuť ako dvojpruhovú obojsmernú komunikáciu.

Pre rekonštrukciu Cesty I/66 NDS pripravuje projektovú dokumentáciu s návrhom šírkového usporiadania MZ 14/60, resp. MZ 13,5/60 vo funkčnej triede B1. Tri existujúce kolízne body - úrovňové križovatky sú v PD riešené ako mimoúrovňové.

Ochranné pásma cestných dopravných trás a železnice

Cestné ochranné pásma sa riadia v zmysle Zák. č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) a Vykonávacej Vyhl. č. 35/84 Zb.

Pri riešení návrhu územného plánu treba rešpektovať ochranné pásma:

- cesta I. triedy ochranné pásmo na obe strany od osi cesty 50 m mimo zastavaného

územia obce

- cesty III. triedy ochranné pásmo na obe strany od osi cesty 20 m mimo zastavaného územia obce
- vozovky miestnych komunikácií ochranné pásmo na obe strany od osi cesty 15m mimo zastavaného územia obce

Ochranné pásmo dráhy sa riadi v zmysle Zák. č. 455/1991 Zb.

- železničná trať od osi priľahlej krajnej koľaje na obe strany 60 m, najmenej však 30 m od vonkajšej hranice obvodu dráhy

Statická doprava

V katastri obce Nemecká sa nachádza 8 lokalít, ktoré je možné charakterizovať ako parkoviská pre osobné automobily. Ich polohy sú v grafickej prílohe Doprava označené písmenami P a počtom parkovacích miest. V tabuľke je uvedený názov podľa príslušnej občianskej vybavenosti.

Statická doprava

označenie	miesto	Počet stojísk
P30	Motorest	30
P8	Splav Hrona	8
P7	Obchod Nemecká	7
P10	Kemp Dronte	10
P12	Materská škola	12
P10	Základná škola	10
P10	Pri kostole	10
P12	Pred Domom dôchodcov	12
	Spolu:	99

Parkovacie plochy sú vybudované ako spevnené asfaltové plochy aj ako štrkové plochy. Garážovanie vozidiel je riešené iba na súkromných pozemkoch v rámci pozemkov rodinných domov.

Dopravné zariadenia a služby

V obci sa nenachádzajú žiadne dopravné zariadenia. Najbližšia čerpacia stanica pohonných hmôt sa nachádza na ceste I/66 v obci Brusno vo vzdialenosti 1,4 km.

Dopravné závady

Líniové závady:

- nevhodné šírkové a priestorové usporiadanie miestnych komunikácií
- chýbajúce chodníky pozdĺž komunikácií

Bodové závady:

- 3 úrovňové križovatky cesty I/66 s cestou III. triedy do a z obce
- chýbajúce vybočovacie pruhy na zastávkach SAD
- chýbajúce obratiská na koncoch slepých miestnych komunikácií

3. Systém hromadnej dopravy

Autobusová doprava

Najväčší podiel na hromadnej preprave osôb do zamestnania, škôl, úradov a za nákupmi má autobusová preprava prostredníctvom prímestských liniek SAD, ktoré zabezpečuje SAD

Zvolen a autobusová doprava KOVÁČIK. Linky sú vedené po trasách cesty I. triedy a ciest III. triedy. Nemecká má autobusové spojenie nasledujúcimi prímestskými a diaľkovými linkami :

601 470 Banská Bystrica – Rooseveltova nemocnica – Brezno
 601 471 Banská Bystrica – Podbrezová – Brezno – Tisovec – Hnúšťa/Revúca
 603 425 Osrbíe – Jasenie – Predajná – Nemecká - Banská Bystrica
 603 432 Lučatín – Ráztoka – Nemecká – Predajná – Jasenie – Podbrezová – Valaská – Piesok
 603 509 Brezno - Banská Bystrica - Zvolen – Nitra – Trnava – Bratislava
 703 501 Kežmarok – Vysoké Tatry – Starý Smokovec – Poprad – Brezno – Trnava - Bratislava
 Počty spojov na jednotlivých linkách v delení na spoje v pracovný deň a spoje v deň pracovného voľna sú v nasledovnej tabuľke.

Hromadná autobusová doprava:

Číslo spoja	Spoje v pracovný deň	Spoje v deň pracovného pokoja
601 470	32	16
601 471	1	2
603 425	6	0
603 432	13	8
603 509	6	4
703 501	2	3
Spolu	60	33

Na trasách ciest III. triedy v obci je 7 obojstranných autobusových zastávok v pešej dostupnosti 500m, na ceste I. triedy je jedna obojstranná autobusová zastávka.

4. Železničná doprava

Obsluhu riešeného územia železničnou dopravou zabezpečuje železničná trať č. 172 Banská Bystrica - Červená Skala prostredníctvom zastávok Nemecká a Dubová, pričom železničná preprava má menší podiel na preprave osôb v sídelnom útvaru. Pri oboch železničných zastávkach sú umiestnené zastávky autobusov, čo umožňuje využívanie kombinovanej dopravy ako pre obyvateľov obce, tak aj obyvateľov okolitých obcí.

Železničná zastávka Nemecká leží v km. 45,723. Administratívne je pridelená železničnej stanici Slovenská Ľupča. Má čakáreň pre cestujúcich, elektrické osvetlenie a nástupište dlhé 260m.

Železničná stanica Dubová leží v km 47,665 jednokoľajnej trate Červená Skala – Banská Bystrica. Je nesamostatnou stanicou pridelenou tiež k železničnej stanici Slovenská Ľupča so sídlom prednostu stanice. Dubová je podľa povahy práce zmiešanou stanicou, medziľahlou po prevádzkovej stránke. V stanici sú dve nástupištia.

Vlečka Petrochemy a.s. Dubová odbočuje z koľaje číslo 3 výhybkou A/1. Vlečka Vojenského útvaru Nemecká odbočuje v km 45,262 výhybkou číslo V/1 medzi stanicami Dubová a Medzibrod. Obe zastávky sú od seba vzdialené 1949m.

Dojazdové vzdialenosti zo zastávky Nemecká do:

Stanica	Km	Čas v min.
Vlečka VU5574	0,462	
Brusno kúpele	3,461	
Medzibrod	5,837	
Lučatín	10,661	
Slovenská Ľupča	14,234	

Slovenská Ľupča -Príboj	17,880	
Šalková	19,561	
Banská Bystrica	23,662	32

Dojazdové vzdialenosti zo zastávky Nemecká do:

Stanica	Km	Čas v min.
Dubová	1,949	
Predajná	4,607	
Lopej	7,297	
Podbrezová	9,440	
Chvatimech	12,641	
Hronec	14,014	
Valaská	13,926	
Brezno	18,383	48

Vlastnosti a parametre trate

	Nemecká	Dubová	Vlečka VU
Číslo dopravného bodu	142737	142539	191254
Kategória dopravného bodu	Osob -C	Osob -C Náklad -D	
Km poloha	45,723	47,664	45,261
VÚC	Banskobystrický samosprávny kraj		
Číslo trate CP	172		
Elektrifikácia	neelektrifikovaná		
Kategória trate	druhej kategórie		
Najvyššia traťová rýchlosť	70 km/h		
Rozchod	1435 mm		
Koľajnosť	jednokoľajná		

Stavby umiestnené v obvode dráhy a v ochrannom pásme dráhy podliehajú dodržiavaniu ustanovení zákona č. 513/2009 Z.z. o doprave na dráhach a stavebného zákona č. 50/1976 Zb.. Taktiež stavebná činnosť v ochrannom pásme dráhy (60 m od osi koľaje) podlieha dodržiavaniu ustanovení zákona č. 164/1996 Z.z. o dráhach.

V súčasnej dobe na uvedenej železničnej trati ani v záujmovom území katastra obce Nemecká, nie je zo strany ŽSR plánovaná žiadna investičná činnosť a všetky zariadenia v správe ŽSR sú stabilizované. V budúcnosti je na uvedenej trati plánovaná jej elektrifikácia a modernizácia, ktorá bude realizovaná v rámci súčasného koridoru železničnej trate.

5. Pešia doprava

V obci sú na dvoch miestach vybudované krátke úseky chodníkov, jeden je pred motorestom k obchodu Geosport a druhý je vybudovaný po obidvoch stranách cesty III/2379 na moste ponad rieku Hron. Inak v obci chodníky nie sú.

6. Cyklotrasy

V zmysle záväznej časti nadradenej územnoplánovacej dokumentácie ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, platí pre riešené územie regulatív:

6.9. V oblasti rozvoja infraštruktúry cyklistickej dopravy,

6.9.4. podporovať využívanie pozemkov a lesných ciest vo vlastníctve štátu a samospráv na budovanie cyklistických ciest a cykloturistických trás

Medzi verejnoprospešné stavby Cestnej infraštruktúry je zaradená pre riešené územie stavba:
1.29. Zelená stuha Pohronia.

V čase spracovania Prieskumov a rozborov nebola známa trasa cyklotrasy cez územie obce Nemecká.

I.2. VODNÉ HOSPODÁRSTVO

1. Širšie vzťahy

1.1. Zásobovanie pitnou vodou

Obec Nemecká nie je sebestačná kryť potrebu pitnej vody z vlastných vodárenských zdrojov. Verejný vodovod v obci je napojený na skupinový vodovod Jasenie – Predajná – Nemecká. Vodným zdrojom je prameň Rástová s výdatnosťou 60,0 - 200 l.s⁻¹ v k. ú. Jasenie.

Akumulácia vody je vo vodojeme Kalvária 2 x 250 m³ (v k. ú. Predajná). Kóta max. hladiny je 497,24 m n. m., kóta min. hladiny je 492,63 m n. m. Jedna komora (250 m³) slúži pre obec Predajná a druhá pre obec Nemecká (Nemecká, Dubová, Zámotie).

Z vodojemu je zásobným potrubím profilu LT 125 voda privádzaná do areálu PTCHÉM spol. s r.o. Verejný vodovod v časti Zámotie je napojený na zásobné potrubie pred chráničkou popod Hron v km 1,476 potrubím LT 80.

Verejný vodovod v častiach Dubová a Nemecká je napojený na zásobné potrubie za chráničkou popod Hron v km 1,577 potrubím PVC 160.

Na zásobné potrubie je napojená aj rozvodná sieť verejného vodovodu sídliska kapitána Nálepku a Za štadiónom.

V rámci zabezpečenia vodných zdrojov, zásobovania pitnou vodou pre severnú časť Banskobystrického kraja sa uvažuje s realizáciou „Horehronského skupinového vodovodu“.

Územím obce Nemecká bude trasovaný prívod DN 1 000 do Banskej Bystrice. Trasa prívodného potrubia je podľa situácie v mierke 1 : 50 000 (VÚC Banskobystrického kraja) orientačne zakreslená vo výkresoch v grafickej časti.

1.2. Využitie hydroenergetického potenciálu rieky Hron

V území obce Nemecká je vybudovaná sústava na využitie hydroenergetického potenciálu rieky Hron. Územím obce je trasovaný podzemný prívod povrchovej vody z Hrona do objektu MVE (malej vodnej elektrárne) v rkm 203,470, ktorej prevádzkovateľom sú Železiarne Podbrezová, a.s. Odber vody z Hrona je na hati v rkm 209,900 v k. ú. Lopej.

Trasa prívodného potrubia k MVE a jeho technické parametre zatiaľ nezistené. Vo výkrese je trasa vyznačená orientačne podľa Vodohospodárskej mapy SR 36-23 Brezno v mierke 1:50 000.

Podľa vyjadrenia prevádzkovateľa je spracovaný geometrický plán (nebol k dispozícii) a prebieha legislatívny proces usporiadania vlastníctva predmetného územia.

1.3. Legislatívna ochrana vôd

Do územia obce Nemecká zo severu zasahuje Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO) Nízke Tatry – východná časť, stanovená NV SSR č. 13/1987 Z. z. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

V zmysle § 80 ods. (2) Vodného zákona č. 364/2004 v znení neskorších predpisov, CHVO vyhlásené podľa doterajších právnych predpisov sa považujú za CHVO podľa tohto zákona.

Hranica oblasti je orientačne zakreslená v grafickej časti vo výkresoch v mierke 1:10 000 a 1:5 000 podľa Vodohospodárskej mapy SR mierky 1 : 50 000 (3. vydanie, obnovené), mapa číslo 36-23 Brezno.

2. Zásobovanie pitnou vodou

2.1. Obec Nemecká

V obci je vybudovaný verejný vodovod napojený na skupinový vodovod Jasenie – Predajná – Nemecká. Vodovod je v správe StVPS, a.s. OZ 01 Banská Bystrica.

Verejný vodovod v obci tvoria :

- vodovod Zámotie, zástavba na pravom brehu Hrona, je vybudovaný z liatinových potrubí s profilom DN 80. Rozvodná sieť vodovodu má dĺžku cca 1 370 m a je potrebná jej rekonštrukcia (vek potrubia, materiál, požiarne využitie),
- vodovod Dubová, Nemecká, zástavba na ľavom brehu Hrona, rozvodná sieť vodovodu je vybudovaná z potrubí rôznych materiálov (liatina, PVC, HDPE) a dimenzií (80, 100, 110, 160). Rekonštrukciu si vyžaduje (vek potrubia, materiál, požiarne využitie) cca 5 000 m liatinových potrubí s profilom DN 80 (100).

Podľa podkladov správcu verejného vodovodu, StVPS, a.s. Závod 01 Banská Bystrica bolo v roku 2017:

Ukazovateľ	Merná jednotka	Obec Nemecká
Voda určená na realizáciu	tis. m ³ .rok	80,498
	m ³ .d ⁻¹	220,540
Voda fakturovaná	tis. m ³ .rok	64,060
	m ³ .d ⁻¹	175,500
z toho pre obyvateľstvo	tis. m ³ .rok	49,889
	m ³ .d ⁻¹	136,680
pre priemysel	tis. m ³ .rok	2,511
	m ³ .d ⁻¹	6,880
pre poľnohospodárstvo	tis. m ³ .rok	0,088
	m ³ .d ⁻¹	0,240
zostávajúci ostatní	tis. m ³ .rok	11,572
	m ³ .d ⁻¹	31,700
Voda nefakturovaná	tis. m ³ .rok	16,438
Straty vody	%	18,70
Výdatnosť vodných zdrojov	min. l.s ⁻¹	79,00
	max. l.s ⁻¹	80,00
Dĺžka vodovodného potrubia	km	12,56
Počet obyvateľov celkom	obyvatelia	1 799
Počet obyvateľov zásobovaných vodou	obyvatelia	1 799
Počet obyvateľov zásobovaných vodou	%	100,00
Špecifická potreba vody	l. os ⁻¹ .deň ⁻¹	122,59
Spotreba vody na osobu	l. os ⁻¹ .deň ⁻¹	75,98

Zdroj : StVPS, a.s. Závod 01 Banská Bystrica

Poznámka : +) prepočet spracovateľa ÚPN obce Nemecká, Prieskumy a rozbor

2.2. Rekreačná lokalita Nemcova studňa (Hradisko)

V rekreačnej lokalite je vybudovaný areálový vodovod. Zdrojom pitnej vody sú dva miestne pramene, z ktorých je voda gravitačne privádzaná potrubím DN 2" do vodojemu s objemom 150 m³ na kóte 607,00 m n. m. Z vodojemu je voda privádzaná potrubím DN 150 do rozvodnej siete vodovodu. Na vodovod je napojený penzión Hradisko a ostatné rekreačné

objekty. V čase spracovania „Prieskumov a rozborov“ neboli zistené údaje o prevádzke vodovodu a rozhodnutia orgánu štátnej vodnej správy, týkajúce sa povolení na osobitné užívanie vôd § 21 ods. b) 1, 2 Vodného zákona č. 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov:

- na odber podzemných vôd a ich akumuláciu,
- povolenie na výstavbu a prevádzku vodnej stavby.

Situácia vodovodu v obci Nemecká a v rekreačnej lokalite Nemcova studňa (Hradisko) je zakreslená vo výkresoch v mierke 1 : 5 000 a 1 : 10 000.

3. Zásobovanie úžitkovou vodou

PTCHEM, s.r.o. Štvrť kpt. Nálepku 751/1 Dubová odoberá povrchovú vodu z odberného miesta : vodný tok Hron, r.km 203,470 na priemyselné účely.

Povolenie na nakladanie s vodami vydal ObÚŽP Brezno Rozhodnutím č. ŠVS A 2007/01226Fa zo dňa 03.09.2007. Povolený odber je 26 000 m³ za rok.

Zmluva na odber povrchovej vody medzi správcom vodného toku, Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. OZ Banská Bystrica a odberateľom PTCHEM, s.r.o. bola uzavretá dňa 01.12.2017. Odoberaná voda z odberného miesta je prečerpávaná a potrubím profilu DN 200 privádzaná do areálu závodu. Situácia úžitkového vodovodu je zakreslená vo výkresoch v mierke 1 : 5 000 a 1 : 10 000.

4. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V obci Nemecká sú realizované tri komplexy splaškovej kanalizácie s ČOV :

▪ obec Nemecká

V obci je vybudovaná I. etapa splaškovej kanalizácie s ČOV v majetku obce.

Prevádzkovateľom verejnej kanalizácie je v súlade so zákonom č.442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov spoločnosť ALVEST s.r.o. Skalka nad Váhom (IČO . 36 318 957) vlastniaca živnostenské oprávnenie na prevádzkovanie verejnej kanalizácie.

Kanalizačný komplex tvorí :

- ČOV typ SX 750 (výrobca ALVEST s.r.o., Skalka nad Váhom), odtok z ČOV a výustný objekt,
- kanalizačný zberač „A“ z rúr PVC DN 315 v dĺžke 430 m, kanalizačný zberač „A-1“ z rúr PVC DN 315 v dĺžke 410,

Vyčistené splaškové vody a zvážané žumpové vody v ČOV sú vypúšťané jedným ľavobrežným výustným objektom do povrchových vôd recipientu Hron v r.km 201,4.

Vodná stavba „Nemecká – kanalizácia a čistiareň odpadových vôd (typ SX 750) – I. etapa“ – (1. časť) bola uvedená do trvalej prevádzky Rozhodnutím Obvodného úradu ŽP v Brezne, úsek štátnej vodnej správy č. ŠVS-A2009/00551 Fa zo dňa 30.03.2009. Povolenie platí do 31.03.2019.

Podrobnejšie údaje z „Rozhodnutia“ sú uvedené v kapitole „Prieskumy a rozborov ŽP“

Známe zámery

- Rozšírenie verejnej kanalizácie a ČOV, projekt : „Aglomerácie Nemecká – Predajná, Nemecká, Jasenie kanalizácia a ČOV“, projektant AQUAMAAT spol. s r.o. Nemce, 11/2015.
- PTCHEM, s.r.o. Štvrť kpt. Nálepku 751/1

V areáli závodu je v prevádzke MCH BIO ČOV, ktorá okrem priemyselných odpadových vôd čistí aj splaškové vody zo sociálnych zariadení v závode a splaškové vody z bytových domov a objektov vedľa areálu spoločnosti (tzv. Kolónia) cca 60 bytových jednotiek.

Vyčistené odpadové vody v MCH BIO ČOV sú vypúšťané jedným pravobrežným výustným objektom v r.km 0,250 do povrchových vôd recipientu Dubová (v rozhodnutí Oselnô), ktorý je následne ľavobrežne zaústený do rieky Hron v jej r.km 203,500.

Povolenie na osobitné užívanie vôd vydal Okresný úrad Brezno, odbor starostlivosti o ŽP, úsek štátnej vodnej správy Rozhodnutím č. OU-BR-OSZP-ŠVS-2016/006397-004 zo dňa 2.10.2016. Povolenie platí do 31.10.2022.

Podrobnejšie údaje z „Rozhodnutia“ sú uvedené v kapitole „Prieskumy a rozborov ŽP“

- **MO SR, Stredisko prevádzky objektov Zvolen**

V areáli strediska je vybudovaná delená kanalizácia. Splaškové vody vyčistené v MB ČOV do 500 EO (169 EO) (počet ekvivalentných obyvateľov) a vody z povrchového odtoku prečistené v ORL (odlučovači ropných produktov) sú vypúšťané do povrchových vôd – recipientu Hron ľavobrežne v r.km 200,500. Na splaškovú kanalizáciu sú napojené aj bytovky na ul. Jána Švermu. Rozhodnutiu Obvodného úradu ŽP v Brezne, úsek štátnej správy č. ŠVS A2008/00596 Bek. zo dňa 23.04.2008 na osobitné užívanie vôd pre ČOV v Nemeckej uplynula doba platnosti. Vydanie nového rozhodnutia je v čase spracovania Prieskumov a rozborov v legislatívnom procese. Z hľadiska skladby a spôsobe sa nič nemení.

- **Rekreačná lokalita Nemcova studňa**

V rekreačnej lokalite je vybudovaná splašková kanalizácia s ČOV. Recipientom vyčistených splaškových vôd je drobný vodný tok – Hlboký potok.

V čase spracovania „Prieskumov a rozborov“ neboli zistené Rozhodnutia úradu štátnej vodnej správy, ktorým bolo povolené osobitné užívanie vôd, t.j. vypúšťanie vyčistených splaškových vôd z ČOV do povrchových vôd vodného toku Hlboký potok.

Bolo získané len Rozhodnutie Obvodného úradu ŽP v Banskej Bystrici, oddelenie štátnej vodnej správy a ochrany ovzdušia, č. ŽP 6585.2/94 Ba zo dňa 13.03.1995 pre Ozdravovňu Petrochemy š.p. Dubová, ktorým sa povoľuje nakladanie s vodami, t.j. vypúšťanie vyčistených splaškových vôd z ČOV do vodného toku Svinárka (teraz Hlboký potok).

Bývalá ozdravovňa Petrochemy je v súčasnosti súkromným vlastníctvom – penzión Hradisko.

Lokalita sa nachádza v území Chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry – východná časť.

5. Vodné toky a odtokové pomery

V území obce Nemecká je hlavným vodným tokom, vodohospodársky významný vodný tok, rieka Hron č. toku 007.

Riečnu sieť v území obce Nemecká tvoria prítoky Hrona :

pravostranné :

- Jaseniarsky potok č. toku 234, vodohospodársky významný vodný tok, hydr. číslo povodia 4-23-02-037, od ústia do Hrona po r.km 0,375 tvorí katastrálnu hranicu medzi obcami Nemecká a Predajná,
- nepomenovaný drobný vodný tok, hydr. číslo povodia 4-23-02-038,
- Hlboký potok (Zámotie) č. toku 233, hydr. číslo povodia 4-23-02-038,

- potok Predný diel č. toku 230, hydr. číslo povodia 4-23-02-041,
- potok Nemecké č. toku 229, hydr. číslo povodia 4-23-02-041,

ľavostranné :

- Bystré č. toku 261 s prítokom Oselné č. toku 262, hydr. číslo povodia 4-23-02-027,
- potok Dubová č. toku 232 nepomenovaný vodný tok, hydr. číslo povodia 4-23-02-038,
- Kostolný potok č. toku 231, hydr. číslo povodia 4-23-02-040,
- potok Rakytovec, č. toku 228, hydr. číslo povodia 4-23-02-041,
- potok Revište, č. toku 227, hydr. číslo povodia 4-23-02-041.

Poznámka : Názvy vodných tokov boli identifikované podľa podkladu SVP, š.p. OZ Banská Bystrica.

V intraviláne obce boli realizované čiastočné úpravy korýt :

- potok Revište (č. toku 227) v dĺžke cca 500 m od ústia do Hrona,
- potok Dubová (č. toku 232) v dĺžke cca 1.100 m od ústia do Hrona.

Na Kostolnom potoku, ktorý je v správe Lesov SR, OZ Slovenská Ľupča je v r.km 0,514 vybudovaný polder (suchá nádrž). Ďalšie údaje nezistené.

Hydrologické pomery – rozvodnice podrobných povodí a hydrologické čísla povodí sú zakreslené vo výkrese č.3 v mierke 1: 10 000.

I.3. ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU

Širšie vzťahy

Hlavným napájacím bodom pre zásobovanie riešeného územia obce Nemecká elektrickou energiou z hľadiska širších územných vzťahov je elektrická rozvodňa a transformovňa Rz 400/110/22 kV v Medzibrode. Z tejto rozvodne a transformovne sú vyvedené VVN 110 kV distribučné vedenia. Distribučné vedenia 110 kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy a z transformovne Rz Medzibrod vychádzajú nasledovné 110 kV vzdušné vedenia:

- č. 7710 v smere na Rz Harmanec
- č. 7637, 7638 dvojlinka v smere na Rz Banská Bystrica – Bánoš
- č. 7859, 7860 dvojlinka v smere na Rz Slovenská Ľupča, Rz Lieskovec

V smere do riešeného územia a cez riešené územie obce Nemecká prechádzajú 110 kV vedenia a to ako jednoduchá linka a dve dvojlinky:

- č. 7711-1,3, č. 7744-2, č. 7861, č. 7862, č. 7863, č. 7910 (dvojlinka) v smere Rz Dobšiná, Rz Podbrezová, Rz Hnúšťa, Rz Závadka nad Hronom.

Súčasný stav v zásobovaní elektrickou energiou

Hlavným napájacím bodom pre distribučný VN 22 kV rozvod v zásobovaní elektrickou energiou pre riešené územie obce Nemecká je elektrická rozvodňa a transformovňa Rz Banská Bystrica - Bánoš z ktorej vyúsťujú 22 kV vzdušné vedenia č.308 a č.382, ktoré ako dvojlinka zásobujú elektrickou energiou sídelné útvary po trase vedenia v smere Rz Podbrezová.

Riešeným územím prechádza hlavné zásobovacie distribučné vedenie a to vzdušná linka VN 22 kV č. 308 v prevedení AlFe 6 3x95 mm². Z tohto vedenia sú prevedené vzdušné VN 22 kV zásobovacie odbočky do obce Nemecká. Tieto VN 22 kV odbočky napájajú vonkajšie stožiarové vonkajšie trafostanice s prevodom 22 kV/0.4 kV.

Z rozvodne Rz Podbrezová vychádza jednoduché VN 22 kV vedenie č. 425 pre Rz Petrochemu Dubová.

V riešenom území sa nachádza vodná elektrárň Dubová, ktorá je majetkom Železiarni a.s., Podbrezová. Z vodnej elektrárne je vedené vzdušné 22 kV vedenie do Podbrezovej. Z tohto vedenia sú zásobované elektrickou energiou distribučné stožiarové trafostanice VN 22 kV pre Hydínareň Zámotie.

Prehľad trafostaníc v riešenom území:

Obec Nemecká

Číslo	Názov trafostanice	Výkon (kW)	Typ trafostanice
TS 1	obec I. - Potraviny	400	Priehradová
TS 2	obec II. - IBV	160	Stožiarová
TS 3	obec III. - IBV	400	Stožiarová
TS	Pamätník	50	Stožiarová
TS	Nemecká VÚ		
TS	Nemecká VÚLAP	250	Stožiarová

Obec Nemecká, časť Dubová

Číslo	Názov trafostanice	Výkon (kW)	Typ trafostanice
TS 1	obec I. - Kultúrny dom, kino	400	Stožiarová
TS 2	obec II. - Za štadiónom	100	Stožiarová
TS 3	obec III. - Cintorín	160	Stožiarová
TS	Hydínareň Zámotie		Stožiarová
TS	Kejda		Stožiarová
TS	Dedoš I. (Hradisko)		Stožiarová
TS	Dedoš II.		Kiosková

/Číslovanie trafostaníc je účelové a výkony sú informatívne po obhliadke projektantom elektro/

Stožiarové trafostanice TS 1, TS 2, TS 3 v obci Nemecká a TS 1, TS 2, TS 3 v časti obce Dubová slúžia pre zásobovanie elektrickou energiou rodinných domov, objektov HBV a príslušnej občianskej vybavenosti a komunálnou spotrebou (verejné osvetlenie). Trafostanice v obci Nemecká sú pri súčasnej potrebe elektrickej energie na úrovni DTS vyťažené a ďalší prírastok ich zaťaženia nie je možný, v prvom rade z kapacitného hľadiska a v druhom rade z prevádzkového hľadiska NN rozvodov. Dôležitú úlohu tu taktiež zohráva kapacita prenosových možností VN 22 kV a NN 0.4 kV vedení (dĺžky a prierezy jednotlivých vedení a stupeň ich zaťaženia). Tieto trafostanice slúžia taktiež pre technicko-komunálnu vybavenosť a ich výkonové zaťaženie je premenlivé v závislosti na sezónnosti odberu a ročnom období.

Sekundárne distribučné NN rozvody 0,4 kV sú prevedené systémom napätí 3x 400V/230V. Rozvody sú prevedené vonkajšími vzdušnými vedeniami NN a to holými vodičmi s prierezom od 3 x 35 + 25 mm² do 3 x 70 + 25 mm² AlFe na betónových a drevených podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom AlFe 25 mm². Niektoré NN sekundárne vývody zo stožiarových trafostaníc do centier spotreby sú vyvedené prostredníctvom závesných a samonosných káblov po stožiaroch NN sekundárnej vzdušnej siete. V centrálnej časti obce je vybudovaná taktiež káblová NN sekundárna sieť. Niektoré vývody zo stožiarových trafostaníc sú do centier spotreby vyvedené zemnými káblami z prípojkových a rozpojovacích skríň SR.

Svietidlá sú v prevažnej miere výbojkové, osadené buď na podperných bodoch spolu s NN rozvodom, alebo samostatne na oceľových stožiaroch. Spínanie verejného osvetlenia je centrálne prostredníctvom impulzných káblov cez RVO pri trafostaniciach. Vzdušná NN

sekundárna sieť a sieť verejného osvetlenia je v niektorých častiach obce značne preťažená a fyzicky zastaraná, kde sa vyskytuje množstvo porúch jednak na samotnom vedení NN a taktiež na osvetľovacích telesách a podperných bodoch. Bude nutné v blízkej dobe počítať s jej rekonštrukciou a výmenou zastaraných svietidiel VO za modernejšie a úspornejšie LED svietidlá.

Ochranné pásma energetických zariadení elektro

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z., vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:

- od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7m, 2. pre vodiče so základnou izoláciou 4m, v súvislých lesných priesekoch 2m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1m
- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
- od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- stožiarová (priehradová) vonkajšia transformačná stanica 22/0.4 kV - 10 m od okolo trafostanice

I.4. ZÁSOBOVANIE PLYNOM

Obec Nemecká je plynofikovaná.

Zdrojom zásobovania obce zemným plynom sú dve regulačné stanice:

- RS 1200 Nemecká Tajovského
- RS 1200 Nemecká Dubová

V katastrálnom území obce sa v súčasnosti nachádza distribučná sieť prevádzkovaná SPP - D:

- VTL prípojka pre RS Tajovského: DN 80 PN 2,5 MPa
- VTL prípojka pre RS Dubová: DN 80 PN 2,5 MPa
- VTL Plynovod DN 300 PN 2,5 MPa
- STL plynovody z materiálu oceľ a PE s maximálnym prevádzkovým tlakom do 100 kPa a 300 kPa.

Umiestnenie plynárenských zariadení vrátane ich príslušenstva (napr. zariadenia katódovej ochrany) v riešenom území sú zakreslené vo výkrese č. 7. Energetika.

Ochranné pásmo

je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je:

- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201mm do 500 mm,
- 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikorózneho ochrany a telekomunikačné zariadenia).

Bezpečnostné pásmo

je určené na zabránenie porúch alebo havárií na plynárenských zariadeniach alebo na zmiernenie ich dopadov a na ochranu života, zdravia a majetku osôb. Bezpečnostné pásmo je

priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je:

- a) 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 Mpa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- h) 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch.

I.5. TELEKOMUNIKÁCIE

Telekomunikačné služby v obci Nemecká zabezpečuje spoločnosť Slovak Telekom, ktorá v rámci prípravných prác poskytla situáciu jestvujúcich sietí na území obce.

J. PRIESKUMY A ROZBORY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE PRIESKUMOV A ROZBOROV OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY

Životné prostredie

Charakteristika územia obce

Územie obce Nemecká je súčasťou okresu Brezno, západná hranica katastra tvorí hranicu medzi okresmi Banská Bystrica a Brezno. Osou obce preteká rieka Hron, ktorá odvodňuje územie takmer celého mikroregiónu. Voda z obcí Jarabá a Mýto pod Ďumbierom je odvádzaná potokom Štiavnička, ktorý sa vlieva v obci Bystrá do potoka Bystrianka a tá sa následne vlieva v obci Podbrezová do rieky Hron. V severnej časti okresu Brezno ležia Nízke Tatry (Ďumbier 2 043 m – najvyšší vrch Nízkyh Tatier), na východe a juhovýchode zasahuje Spišsko-gemerský kras (Kľak 1409 m) a Stolické vrchy (Kyprov 1 391 m), na juhu okresu sú to Veporské vrchy (Fabova hoľa 1439 m). Os okresu v smere východ – západ tvorí Horehronské podolie s najnižšie položeným bodom v okrese (415 m v katastri obce Nemecká).

Všetky obce mikroregiónu sú zároveň členmi združení EKOLÓG a SEKOLÓG – Regionálneho centra zhodnocovania biologicky rozložiteľného odpadu a zariadenia na triedenie odpadov so sídlom v Brezne. Cieľom týchto združení je zefektívnenie separovaného zberu odpadov, a s tým súvisiaca redukcia množstva odpadu ukladaného na skládku, a to vytvorením zariadenia na zhodnocovanie odpadov procesom mechanického dotriedenia a lisovania. Týmto spôsobom sa získava výsledný recyklát, ktorý môže slúžiť ako surovina určená na ďalšie využitie. Činnosť oboch združení naplňuje ciele Programu odpadového hospodárstva SR, ktorý uprednostňuje materiálové a energetické zhodnotenie odpadov pred skládkovaním.

Ochrana prírody

Na území obce Nemecká sa nachádzajú chránené územia:

1) veľkoplošné chránené územie:

- Ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry (OP NP NT),

2) územia patriace do sústavy NATURA 2000:

- Chránené územie európskeho významu SKÚEV 0302 Ďumbierske Tatry
- Chránené územie európskeho významu SKÚEV 1303 Alúvium Hrona

- Chránené vtáčie územie SKCHVÚ 018 Nízke Tatry

Ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry

Severná časť územia obce Nemecká leží v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry (OP NAPANT). Jeho hranicu tvorí pravý breh rieky Hron. V OP NP platí v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny vyšší, t.j. druhý stupeň ochrany prírody. Tento vyšší stupeň ochrany sa týka 860 ha územia obce.

Na území obce Nemecká sa nachádzajú environmentálne záťaže:

Environmentálne záťaže :

1. BR (009) Nemecká - areál Petrochema Dubová
2. BR (005) Nemecká - skládka priemyselného odpadu Vršina
3. Odkalisko Dubová

Environmentálne významné objekty vyžadujúce monitoring :

1. Monitorovací objekt - vrt PK-8, areál Petrochema Dubová
2. Petrochema Dubová - drenážna stena
3. Hliniská – skládka odpadov s ukončenou prevádzkou
4. Výroba chemických látok PTCHEM Sulfurex
5. Ochranná hrádza Hrona 4288, vodná stavba SVP š. p. Banská Bystrica

Ochrana poľnohospodárskej pôdy

Zákon č. 220/2014 Z.z. Zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v §1 uvádza: "*Poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu. Podkladom na vyznačenie zmeny poľnohospodárskeho druhu pozemku v katastri je právoplatné rozhodnutie, záväzné stanovisko alebo stanovisko orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy a geometrický plán, ak je predmetom zmeny časť pozemku evidovaná v katastri. V konaniach o zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku je orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy povinný zabezpečiť ochranu:*

- a) najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek uvedeného v osobitnom predpise,
- b) viníc.

V zmysle nariadenia vlády č. 58/2013 Z.z., prílohy č. 2 v katastrálnom území obce Nemecká patria medzi najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) tieto BPEJ č.:

0705031, 0706012, 0706025, 0765212, 0768432, 0787212, 0806042, 0814062, 0865412, 0865242, 0865412, 0865442, 0868212, 0871212, 0871242, 0871442, 0965512.

Najkvalitnejšie poľnohospodárska pôda je vyznačená vo výkrese č. 8 - Problémový výkres

Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov

Ochranné pásmo vodárenských zdrojov

V území obce Nemecká sa nachádzajú nasledujúce vodárenské zdroje :

- prameň **č.1 Nad cestou** a prameň **č. 2 Pod cestou**, pôvodné vodné zdroje vodovodu Nemecká sa v súčasnosti, vzhľadom k nevyhovujúcej kvalite vody (antimón) na hromadné zásobovanie pitnou vodou nevyužívajú. Ochranné pásmo I. a II. stupňa vodných zdrojov

neboli legislatívne zrušené a predstavujú : prameň č.1 Nad cestou, č. parcely 1751, prameň č.2 Pod cestou, č. parcely 1740 a ochranné pásmo I. stupňa vodojemu č. parcely 727,

- **Nemcova studňa**, pre vodovod v rekreačnej lokalite sú využívané dva pramene, ochranné pásmo I. stupňa : prameň „Horný“, pravdepodobne parcela č. 1730/2, prameň „Dolný“ pravdepodobne parcela č. 1731/2. Rozhodnutia orgánov štátnej vodnej správy o určení ochranných pásiem vodných zdrojov neboli nezistené.

Hranice ochranných pásiem sú zakreslené vo výkrese v mierke 1 : 5 000.

Chránená vodohospodárska oblasť

Severná časť územia obce Nemecká spadá do Chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry – východná časť, ktorá bola stanovená NV SSR č. 13/1987 Z. z. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

V zmysle § 80 ods. (2) Vodného zákona č. 364/2004 v znení neskorších predpisov, CHVO vyhlásené podľa doterajších právnych predpisov sa považujú za CHVO podľa tohto zákona.

Hranica CHVO Nízke Tatry – východná časť je zakreslená vo výkrese v mierke 1 : 10 000 a 1 : 5 000 podľa Vodohospodárskej mapy SR (3. vydanie, obnovené) v mierke 1 : 50 000, list 36-23 Brezno.

Pobrežné pozemky (ochranné pásma) vodných tokov

V území obce Nemecká sú pobrežné pozemky vymedzené pozdĺž :

- vodohospodársky významných tokov Hron a Jaseniarsky potok v šírke do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze, resp. od brehovej čiary,
- ostatných drobných tokov do 5 m od brehovej čiary.

V zmysle zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. podľa § 49 môže správca vodného toku pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže pobrežné pozemky využívať.

V zmysle STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“, časť „Ochranné pásma“ je minimálna šírka ochranného pásma stanovená na 4,0 m od brehovej čiary pre vodné toky, ktoré majú medzi brehovými čiarami do 10,0 m, u ostatných 10,0 – 50,0 m.

Pobrežné pozemky a ochranné pásma vodných tokov, vzhľadom k mierkam spracovania dokumentácie v grafickej časti nie sú zakreslené.

Pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií

Sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany :

- 1,5 m do priemeru potrubia 500 mm vrátane
- 2,5 m nad priemer potrubia 500 mm.

Pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií, vzhľadom k mierkam spracovania dokumentácie nie sú v grafickej časti zakreslené.

Vypúšťanie odpadových vôd a osobitných vôd do povrchových vôd

PTCHEM, s.r.o. Štvrtí kpt. Nálepku 751/1

Okresný úrad Brezno, odbor starostlivosti o ŽP, úsek štátnej vodnej správy Rozhodnutím č. OU-BR-OSZP-ŠVS-2016/006397-004 zo dňa 2.10.2016 povoľuje osobitné užívanie vôd t.j. :

- kontinuálne vypúšťanie priemyselných odpadových vôd prevažujúceho charakteru 6.1. a 6.2. podľa prílohy č.6 Časť B. „Priemyselné odpadové vody a osobitné vody vypúšťané do povrchových vôd“ k NV SR č.269/2010 Z. z., t.j. odpadové vody zo spracovania ropy a ropných produktov a zo skladovania ropných látok, zmes v zložení :
 - priemyselné odpadové vody zo spracovania ropy a ropných produktov v zastúpení do 50 % z celkového množstva vypúšťaných OV
 - splaškové odpadové vody zo soc. zariadení spoločnosti + splaškové odpadové vody z bytových domov a objektov vedľa areálu spoločnosti (tzv. Kolónia) cca 60 bytových jednotiek
 - vody z povrchového odtoku z areálu spoločnosti
 - dovážaná kontaminovaná voda z povrchového odtoku (zrážková voda) zo skládok odpadov (kyslé dechty - gudróny) Predajná 1 a Predajná 2 v množstve – v závislosti od množstva zrážok ($6 \times 11 \text{ m}^3$ za deň zvládne jedna cisterna)
 - vody čerpané za účelom znižovania znečistenia horninového prostredia (drenážna stena) v závislosti od množstva zrážok
 - vody z úpravne technologickej vody (do úpravne čerpané z Hrona)
 - priesakové vody z uzatvorenej skládky nebezpečného odpadu „Vršina“ (odpad uložený na skládke zodpovedá činnosti charakteru 6.1. a 6.2. podľa Prílohy č.6 Časť B k NV SR č.269/2010 Z. z., vrátane uloženého odpadu zo spaľovne), z prevádzkovej kanalizácie, prečistených v MCH BIO ČOV jedným pravobrežným výustným objektom v rkm 0,25 do povrchových vôd recipienta Dubová (v rozhodnutí uvedený potok Oselnô nie je asi správne, lebo Oselné je prítokom potoka Bystré), ktorý je následne ľavobrežne zaústený do rieky Hron v jej rkm 203,500.

Množstvo kontinuálne vypúšťaných priemyselných OV z MCH BIO ČOV : $Q_{h \max} = 60,0 \text{ l.s}^{-1}$, $Q_{\text{priem}} = 15,9 \text{ l.s}^{-1}$, priemerne : $1\,370,0 \text{ m}^3.\text{deň}^{-1}$, priemerne $500\,000 \text{ m}^3.\text{rok}^{-1}$.

Časová platnosť tohto povolenia na vypúšťanie OV je 6 rokov, t.j. po nadobudnutí právoplatnosti povolenia od 01.11.2016 do 31.10.2022, pokiaľ sa nezmenia podmienky uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia a skutočnosti, za ktorých boli podmienky prekované a určené.

Obec Nemecká

Okresný úrad Brezno, odbor starostlivosti o ŽP, úsek štátnej vodnej správy Rozhodnutím č. ŠVS-A2009/00551 Fa zo dňa 30.03.2009 povoľuje :

osobitné užívanie vôd :

- kontinuálne vypúšťanie splaškových odpadových vôd a zväžaných žumpových vôd (v množstve max. 10 m^3 dovezených a upravených žumpových vôd za 24 hodín) prečistených v ČOV typ SX 750 pre obec Nemecká (výrobcu ALVEST s.r.o., Skalka nad Váhom) do povrchových vôd recipientu Hron cez ľavobrežný výustný objekt v rkm 201,400 v k. ú. Nemecká v množstve $Q_{h \max} = 2,73 \text{ l.s}^{-1}$, $Q_{\text{priem}} = 1,10 \text{ l.s}^{-1}$, priemerne : $91,50 \text{ m}^3.\text{deň}^{-1}$, priemerne $33\,398 \text{ m}^3.\text{rok}^{-1}$

trvalú prevádzku vodnej stavby :

- „Nemecká – kanalizácia a čistiareň odpadových vôd (typ SX 750) – I. etapa (1.časť t.j. objekt ČOV a súvisiace zariadenia, odtokové potrubie, výústny objekt a časť kanalizačných zberačov vetvy „A“ a „A1“)

Rozhodnutie platí do 31.03.2019.

MO SR, Stredisko prevádzky objektov Zvolen

Rozhodnutiu Obvodného úradu ŽP v Brezne, úsek štátnej správy č. ŠVS A2008/00596 Bek. zo dňa 23.04.2008 na osobitné užívanie vôd pre ČOV v Nemeckej uplynula doba platnosti. Vydanie nového rozhodnutia je v čase spracovania „Prieskumov a rozborov“ v legislatívnom procese. Z hľadiska skladby a spôsobu sa nič nemení.

Rekreačná lokalita Nemcova studňa

V rekreačnej lokalite je vybudovaná splašková kanalizácia s ČOV. Recipientom vyčistených splaškových vôd je drobný vodný tok – Hlboký potok.

V čase spracovania „Prieskumov a rozborov“ bolo získané len Rozhodnutie Obvodného úradu ŽP v Banskej Bystrici, oddelenie štátnej vodnej správy a ochrany ovzdušia, č. ŽP 6585.2/94 Ba zo dňa 13.03.1995 pre Ozdravovňu Petrochemy š.p. Dubová, ktorým sa povoľuje nakladanie s vodami, t.j. vypúšťanie vyčistených splaškových vôd z ČOV do vodného toku Sviniačka (teraz Hlboký potok).

Bývalá ozdravovňa Petrochemy je v súčasnosti Penzión Hradisko (súkromný).

Lokalita sa nachádza v území Chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry – východná časť.

K. ZHODNOTENIE DOTERAJŠÍCH ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH DOKUMENTÁCIÍ

Pre obec boli v roku 1998 vypracované Doplňujúce prieskumy a rozbor pre sídelný útvar Nemecká (Ing. arch. Jozef Škrabák - PROPON, Banská Bystrica).

V roku 2015 pre mikroregión Chopok JUH ktorého súčasťou je aj obec Nemecká bol spracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2015 - 2020 s výhľadom do roku 2025, bol schválený uznesením OcZ č. 104/2015 dňa 25.11.2015.

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou pre tvorbu ÚPN obce Nemecká je ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení doplnkov 2004, 2007, 2009 a 2014. Záväzná časť Zmien a doplnkov 2014 bola vyhlásená nariadením BBSK č. 27/2014 zo dňa 5.12.2014.

Pre obec Nemecká a jej katastrálne územie sú záväzné nasledujúce regulatívy uvedeného dokumentu - citácia:

I.	Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania
1.	V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry
1.6.	Podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry
1.6.2.	hornopohronskú rozvojovú os: Banská Bystrica - Brezno - Heľpa
1.7.	V oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom
1.7.2.	zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru

	zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká regiónov
1.7.3.	Pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich ekonomické danosti, špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie alebo obmedzenie negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru
1.7.4.	Vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм podporou verejného dopravného vybavenia obcí tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné podmienky s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života
2.	V oblasti hospodárstva
2.1.	Vytvárať územnotechnické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj
2.1.2.	podporovať prednostné využívanie existujúcich priemyselných a poľnohospodárskych areálov formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať
2.2.	Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
2.2.1.	rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou
2.2.2.	v chránených územiach zavádzať osobitný režim hospodárenia (chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, ochranné pásma vodárenských zdrojov) v zmysle platnej legislatívy
2.2.4.	rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny
2.2.7.	vytvárať podmienky a podporovať opatrenia zamerané na elimináciu erózie poľnohospodárskych a lesných pôd,
2.2.8.	vytvárať podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva v horských oblastiach s podporou tradičného pastevného chovu hospodárskych zvierat
2.3.	Priemysel, ťažba a stavebníctvo
2.3.1.	pri rozvoji priemyslu podporovať a uprednostňovať princíp rekonštrukcie, sanácie a intenzifikácie využívania existujúcich priemyselných zón, areálov a plôch, prípadne aj objektov,
2.3.3.	utvárať územnotechnické predpoklady na: g) rekultivačné a ekostabilizačné opatrenia v územiach ovplyvnených exhalátmi priemyselnej výroby (staré ekologické záťaže),
2.4.	Regionálny rozvoj
2.4.2.	na budovanie priemyselných parkov prednostne využiť areály nefunkčných priemyselných zón a objektov,
2.4.3.	revitalizovať územia existujúcich priemyselných areálov
3.	V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky
3.1.	Usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky
3.1.3.	rešpektovať navrhnuté územné členenie na regióny a subregióny cestovného ruchu,
3.1.6.	pre dosiahnutie strategického cieľa a špecifických cieľov rozvoja cestovného ruchu v kraji je v plánovaní a regulácii územného rozvoja potrebné za prioritné považovať: • cyklomagistrálu Zelená stuha Pohronia, 010 Pohronská cyklomagistrála,

	• vodná turistická trasa - rieka Hron
3.1.9.	vytvárať územnotechnické podmienky pre vodnú turistiku
3.3.	Utvárať územno-technické predpoklady na rozvoj všetkých aktuálnych foriem domácej a medzinárodnej turistiky v sídlach a rekreačných útvaroch modernizáciou jestvujúcej a budovaním novej obslužnej, relaxačnej a športovej vybavenosti v zastavanom území a nadväzujúcich priestoroch, na významných medzinárodných a regionálnych cestných trasách kraja a na cykloturistických trasách všetkých kategórií
3.8.	Viazať lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do zastavaného územia sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok
3.15.	Vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.
4.	V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu
4.1.	Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územia európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.
4.4.2.	rešpektovať hlavnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov s druhoradým, alebo podradným drevoprodukčným významom, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia mimo časti lesov pod vplyvom imisií zaradených do pásiem ohrozenia a lesy vo všetkých vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórií chránený areál, národný park a v územiach vymedzených biocentier,
4.9.	Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie invázných druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).
4.11.	Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.
4.12.	Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržovania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.
4.13.	Zabezpečovať zvýšenie ekologickej stability a obnovu biologickej rozmanitosti v územiach a krajinných segmentoch a narušeným prírodným a životným prostredím.
5.	V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva
5.1.	Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
5.4.	Utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní

	nehnuteľných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
5.5.	Zabezpečiť osobitnú pozornosť a zvýšenú ochranu evidovaným, známym a predpokladaným archeologickým náleziskám a lokalitám, v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu.
5.6.	Podporovať dodržiavanie zásad ochrany pamiatkových území na území historických jadier miest a obcí nepodliehajúcich ochrane pamiatkového fondu zo zákona, ako aj v častiach Územia so zachovanou historickou urbanistickou štruktúrou a historickým stavebným fondom.
5.12.	Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.
5.13.	Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia strednej a južnej časti územia kraja.
5.16.	V súlade s platnou legislatívou požadovať v podrobnejších dokumentáciách miest a obcí na území Banskobystrického kraja rešpektovanie zásad ochrany pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a areálov národných kultúrnych pamiatok a ich ochranných pásiem, na zachovanie údržbu a regeneráciu: • historického pôdorysu a parcelácie, • objektovej skladby, • výškového a priestorového usporiadania objektov, • charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, • archeologických nálezísk a ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt pamiatkového územia.
6.	V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry
6.1.	V oblasti rozvoja cestnej infraštruktúry
6.1.8.	rekonštruovať a vybudovať cestu I/66 v úseku križovatka Slovenská Ľupča – Brezno, nová trasa s obchvatom mesta Brezno a rezervovať územie pre výhľadové obchvaty obcí v úseku Podbrezová - Valaská,
6.2.	oblasti rozvoja železničnej infraštruktúry
6.2.5.	zlepšovať nevyhovujúcu dopravnú dostupnosť územia Pohronia a spojenia územia kraja s východným Slovenskom zlepšovaním územných a stavebno - technických parametrov trate nadregionálnej úrovne Banská Bystrica - Červená Skala - Margecany s výhľadovou elektrifikáciou trate v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja,
6.2.12.	navrhované križovania dráhy s cestnými komunikáciami nadradenej cestnej siete (rýchlostné cesty, cesty I. triedy) riešiť mimoúrovňovo.
6.9.	V oblasti rozvoja infraštruktúry cyklistickej dopravy
6.9.4.	podporovať využívanie pozemkov a lesných ciest vo vlastníctve štátu a samospráv na budovanie cyklistických ciest a cykloturistických trás
7.	V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry
7.1.	Vodné hospodárstvo
7.1.8.	vytvárať územnotechnické predpoklady na úpravu a revitalizáciu vodných tokov v čiastkových povodiach Hrona, Ipľa a Slanej; úpravy na vodných tokoch realizovať tak, aby neboli dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny v súlade s platnou legislatívou,
7.1.9.	rezervovať priestor pre výhľadové malé vodné nádrže, poldre a stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny podľa Plánov manažmentu povodí a schválených ÚPN obcí,
7.1.11.	postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s ČOV za rozvojom verejných

	vodovodov a) prioritnou výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach nad 2.000 ekvivalentných obyvateľov, b) prioritnou výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach ležiacich v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov, prípadne v ich blízkosti, c) výstavbou čistiarní odpadových vôd v rozhodujúcich zdrojoch znečistenia, d) výstavbou skupinových kanalizácií s ČOV,
7.1.12.	v súlade s Plánmi manažmentu povodí zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov a zvýšia retenčnú kapacitu územia, výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línii a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu, obnovu inundačných území,
7.2.	Zásobovanie elektrickou energiou
7.2.3.	rezervovať koridor na výstavbu vedenia ZVN 2x400 kV v trase Rz Horná Ždáňa - Rz Medzibrod - Rz Prečerpávacía vodná elektrárňa Ipeľ (PVE Ipeľ) - Rz Rimavská Sobota,
7.2.11.	pri budovaní, plánovaní a rekonštruovaní nadzemného elektrického vedenia používať také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov podľa platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny
7.2.12.	v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy
7.3.	Zásobovanie plynom a teplom
7.3.2.	ekologizovať výrobu a spotrebu tepla a podľa možností využívať miestne zdroje energie,
7.3.8.	podporovať v oblastiach s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov pre potreby obyvateľov a služieb,
7.4.	Pošta a telekomunikácie
7.4.3.	v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných telekomunikačných vedení v zmysle platnej legislatívy
7.6.	Odpadové hospodárstvo
7.6.2.	v podrobnejších dokumentáciách, resp. v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov
8.	V oblasti sociálnej infraštruktúry
8.1.	Školstvo
8.1.5.	podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení na území regiónu, zabezpečiť efektívne prepojenie celoživotného vzdelávania obyvateľov kraja s potrebami miestneho a regionálneho trhu práce aktívnym zapojením škôl, vzdelávacích inštitúcií, zamestnávateľov, profesijných združení a komôr, samosprávy do implementácie a vytvorenia centier učenia sa
8.2.	Zdravotníctvo
8.2.3.	podporovať malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva, predovšetkým v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier,
8.3.	Sociálna pomoc
8.3.1.	rozširovať sieť a štruktúru zariadení sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb podľa potrieb okresov paralelne s narastaním podielu občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov v dôchodkovom veku, ako aj občanov so zdravotným postihnutím, najmä občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,
8.3.3.	podporovať vybrané zariadenia sociálnej starostlivosti na regionálnej úrovni
8.3.4.	podporovať vytvorenie siete domácej ošetrovateľskej starostlivosti a starostlivosti o dlhodobo chorých a zdravotne ťažko postihnutých.

8.4.	Kultúra
8.4.4.	podporovať tvorivé a vzdelávacie aktivity obyvateľstva, prepojiť ponuky kultúrnych inštitúcií na výchovno - vzdelávací program škôl.
9.	V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia
9.1.	Podpora realizácie národných, regionálnych a lokálnych programov zameraných na znižovanie produkcie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, ich podrobné rozpracovanie a realizácia v podmienkach Banskobystrického kraja, realizovať a implementovať všetky environmentálne programy a následne ich premietnuť do dokumentácii na nižších úrovniach
9.3.	Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy
9.3.3.	ochranu vodárenských zdrojov,
9.3.6.	ochranu vôd v zraniteľných oblastiach,
9.3.7.	ochranu pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov zabezpečením prijateľnej úrovne ochrany podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe,
9.3.8.	zabezpečiť minimálne dvojstupňové čistenie komunálnych odpadových organicky znečistených priemyselných odpadových vôd vypúšťaných do povrchových tokov v súlade s kvalitatívnymi cieľmi povrchových vôd a limitnými hodnotami ukazovateľov znečistenia v zmysle platnej legislatívy,
9.7.	Zabezpečiť postupnú, k životnému prostrediu šetrnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadu a sanáciu resp. minimalizáciu dopadov starých environmentálnych záťaží, s uprednostnením lokalít s významom z hľadiska udržania kvality a ekologickej stability územia.
9.10.	V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika
9.11.	Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou

II.	Verejnoprospešné stavby
1.	Cestná infraštruktúra
1.8.	rekonštrukcia cesty I/66 v úseku Slovenská Ľupča - Brezno s obchvatom mesta Brezno, výhľadovo s obchvatom obce Podbrezová,
1.29.	Ipeľská cyklomagistrála, Zelená stuha Pohronia , Vrchárska cyklomagistrála, Lučenec – Kalonda/Ipolytarnóc (MR), vrátane rekonštrukcie ciest popri ktorých sú trasované.
2.	Železničná infraštruktúra
2.4.	železničná trať Banská Bystrica - Červená Skala - Margecany, modernizácia a rekonštrukcia v celej dĺžke na území Banskobystrického kraja,
7.	Odtokové pomery
7.13.	Nemecká - Dubová - Zámotie, ochrana intravilánu, ĽOH rkm 202,750 - 204,500,
7.94.	Nemecká, protipovodňové opatrenia na toku Hron, provizórne hradenie LOH

L. ZHODNOTENIE PRIESTOROVÉHO PRIEMETU ODVETVOVÝCH KONCEPCIÍ, STRATÉGIÍ A ZNÁMYCH ZÁMEROV NA ROZVOJ ÚZEMIA ZÍSKANÝCH V RÁMCI PRÍPRAVNÝCH PRÁČ

Doprava:

Slovenská správa ciest zabezpečuje štúdiu realizovateľnosti s názvom: "I/66 BANSKÁ BYSTRICA - HRANICA KRAJA, SMER VÝCHOD" rekonštrukcie cesty I/66, s riešením troch mimoúrovňových križovatiek na území obce Nemecká, ktoré by odstránili jestvujúce dopravné bodové závary (úrovňové križovatky). Riešenie zo štúdie realizovateľnosti je

premietnuté ako známy zámer vo výkrese č.5 Rozbor dopravy. (Situáciu poskytol projektant ESP Consult, s.r.o., Vizeny 2209/8A, 931 01 Šamorín so súhlasom SSC v Banskej Bystrici).

Vodné hospodárstvo

- „Aglomerácie Nemecká – Predajná, Nemecká, Jasenie kanalizácia a ČOV“, projektant AQUAMAAT spol. s r.o. Nemce, 11/2015. V obci Nemecká sa v rámci stavby rieši :
 - intenzifikácia existujúcej ČOV Nemecká na 1 887 EO (ekvivalentných obyvateľov),
 - rozšírenie existujúcej splaškovej gravitačnej kanalizácie DN 300, dĺžky 4 644,75 m,
 - 6 čerpacích staníc (križovanie Hrona a miestnych drobných tokov), výtlaky z ČS DN 110, dĺžky 730,50 m,
 - kanalizačné prípojky.
- „Nemecká, protipovodňové opatrenia na toku Hron, rkm 200,40 – 205,600“. Predmetom riešenia je návrh protipovodňového opatrenia ochrany ohrozenej časti intravilánu obce Nemecká, pre vodný tok Hron tak, aby sa zabezpečila ochrana intravilánu pre prietok Q_{100} s bezpečnosťou. Stavba je zahrnutá v Pláne manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hron.
- Horehronský skupinový vodovod, prírodné potrubie profilu DN 1 000 bude trasované aj územím obce Nemecká.

M. SÚHRNNÉ ZHODNOTENIE PRIESKUMOV A ROZBOROV

Pri spracovaní Prieskumov a rozborov pre územný plán obce Nemecká boli použité podklady:

- Prípravné práce obstarávateľa (2017)
- PHSR Mikroregión Chopok Juh
- Doplňujúce prieskumy a rozbor (Ing. arch. Škrabák Jozef, PROPON, 1998)

Najväčším zamestnávateľom v obci je Vojenský útvar Nemecká, najväčšie ohrozenie životného prostredia predstavuje areál PTCEM. Potenciálne plochy pre rozvoj bývania limitujú najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy, povodňové ohrozenie v okolí rieky Hron, ochranné pásma železnice, areálov čistiarní odpadových vôd.

V obci sa nachádzajú objekty pôvodnej architektúry, ktoré by bolo vhodné zrekonštruovať a zachovať pre budúce generácie. Tak isto v priemyselnom areáli PTCEM odporúča Krajský pamiatkový úrad zachovať niektoré objekty pôvodnej výroby ako industriálnu architektúru.

Vodné hospodárstvo

Na základe spracovania dostupných podkladov od obce, správcov a prevádzkarov vodohospodárskych zariadení a prieskumov v teréne konštatujeme nasledujúce :

Zásobovanie pitnou vodou

Obec Nemecká

- pôvodné vodné zdroje vodovodu Nemecká „Nad cestou“ a „Pod cestou“ sa nevyužívajú (nevyhovujúca kvalita vody), ochranné pásma II. stupňa neboli legislatívne zrušené,
- jediným zdrojom pitnej vody pre verejný vodovod v obci Nemecká, zásobujúci obyvateľov, občiansku vybavenosť, priemysel, sklady a poľnohospodárstvo je skupinový vodovod Jasenie – Predajná – Nemecká,

- podľa podkladov Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, a.s. Závod 01 Banská Bystrica bolo v roku 2017 na verejný vodovod napojených 1 790 obyvateľov (100 %),
- voda určená na realizáciu v roku 2017 predstavovala 80,498 tis.m³, voda fakturovaná 64,060 tis.m³, z toho obyvateľstvo 49,889 tis.m³, priemysel 2,511 tis.m³, poľnohospodárstvo 0,088 tis.m³, ostatní 11,572 tis.m³, straty vody 18,70 %,
- špecifická potreba vody bola 122,59 l/os/deň, spotreba vody na osobu 75,98 l/os/deň,
- vodovodné potrubia majú dĺžku 12,56 km, vzhľadom k veku, materiálu (liatina) a poruchovosti je cca 50% na hranici životnosti, resp. aj za jej hranicou (vodovodné potrubia DN 80 - 100),
- vo výhlade bude územím obce trasovaný prívod DN 1 000 Horehronského skupinového vodovodu.

Rekreačná lokalita Nemcova studňa

- pre vodovod v rekreačnej lokalite neboli získané nasledujúce relevantné rozhodnutia orgánu štátnej vodnej správy, ktorými sa určuje ochranné pásmo vodných zdrojov a povoľuje :
 - odber podzemnej vody (l.s⁻¹) a jej akumulácia pre existujúci vodovod,
 - vodná stavba : zachytenie prameňov, vodojem, prívodné potrubia, zásobné potrubie a rozvodná sieť vodovodu.

Zásobovanie úžitkovou vodou

- PTCHEM, s.r.o. Štvrť kpt. Nálepku 751/1 Dubová odoberá povrchovú vodu z odberného miesta : vodný tok Hron, r.km 203,470 na priemyselné účely.

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V obci Nemecká sú realizované tri komplexy splaškovej kanalizácie s ČOV :

obec Nemecká

- v obci je vybudovaná I. etapa splaškovej kanalizácie s ČOV v majetku obce. Prevádzkovateľom verejnej kanalizácie je v súlade so zákonom č.442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov spoločnosť ALVEST s.r.o. Skalka nad Váhom, vlastniaca živnostenské oprávnenie na prevádzkovanie verejnej kanalizácie,
- kanalizačný komplex tvorí ČOV typ SX 750 (výrobca ALVEST s.r.o., Skalka nad Váhom), odtok z ČOV, výustný objekt a kanalizačné zberače „A“ a „A-1“ z rúr PVC DN 315 v dĺžke 840 m,
- v ČOV sa čistia aj zväžané žumpové vody,
- vyčistené splaškové vody a zväžané žumpové vody v ČOV sú vypúšťané jedným ľavobrežným výustným objektom do povrchových vôd recipientu Hron v r.km 201,400 v súlade s Rozhodnutím orgánu štátnej vodnej správy,
- povolenie na osobitné užívanie platí do 31.01.2019

PTCHEM, s.r.o. Štvrť kpt. Nálepku 751/1

- v areáli závodu je v prevádzke MCH BIO ČOV, ktorá okrem priemyselných odpadových vôd čistí aj splaškové vody zo sociálnych zariadení v závode a splaškové vody z bytových domov a objektov vedľa areálu spoločnosti (tzv. Kolónia) cca 60 bytových jednotiek,
- vyčistené odpadové vody v MCH BIO ČOV sú vypúšťané jedným pravobrežným výustným objektom v r.km 0,250 do povrchových vôd recipientu Dubová (v rozhodnutí Oselnô),

ktorý je následne ľavobrežne zaústený do rieky Hron v jej r.km 203,500 v súlade s rozhodnutím orgánu štátnej vodnej správy

- povolenie platí do 31.10.2022.

MO SR, Stredisko prevádzky objektov Zvolen

- V areáli strediska je vybudovaná delená kanalizácia. Splaškové vody vyčistené v MB ČOV do 500 EO (169 EO) (počet ekvivalentných obyvateľov) a vody z povrchového odtoku prečistené v ORL (odlučovači ropných produktov) sú vypúšťané do povrchových vôd – recipientu Hron ľavobrežne v r.km 200,500. Na splaškovú kanalizáciu sú napojené aj bytovky na ul. Jána Švermu,
- povoleniu Obvodného úradu ŽP v Brezne, úsek štátnej správy č. ŠVS A2008/00596 Bek. zo dňa 23.04.2008 na osobitné užívanie vôd pre ČOV v Nemeckej uplynula doba platnosti,
- vydanie nového rozhodnutia je v legislatívnom procese. Z hľadiska skladby a spôsobu sa nič nemení.

Rekreačná lokalita Nemcova studňa

- v rekreačnej lokalite je vybudovaná splašková kanalizácia s ČOV. Recipientom vyčistených splaškových vôd je drobný vodný tok – Hlboký potok,
- neboli zistené Rozhodnutia úradu štátnej vodnej správy, ktorým bolo povolené osobitné užívanie vôd, t.j. vypúšťanie vyčistených splaškových vôd z ČOV do povrchových vôd vodného toku Hlboký potok.

Vodné toky a odtokové pomery

- na rieke Hron (v správe SVP, š.p. Banská Štiavnica, OZ Banská Bystrica) boli realizované iba sporadické úpravy s ľavostranným ohrádzovaním v r.km 201,570 – 204,460, celková dĺžka 545 m.
- v intraviláne obce boli realizované čiastočné úpravy korýt drobných tokov: potoka Revište v dĺžke cca 500 m od ústia do Hrona a potoka Dubová v dĺžke cca 1.100 m od ústia do Hrona,
- na Kostolnom potoku (drobný vodný tok v správe Lesy SR OZ Slovenská Ľupča) je v r.km 0,514 vybudovaný polder (suchá nádrž).

Ochrana pred povodňami

- v obci Nemecká nie sú realizované komplexné protipovodňové opatrenia zabezpečujúce ochranu intravilánu obce,
- návrh protipovodňového opatrenia ochrany ohrozenej časti intravilánu obce Nemecká, pre vodný tok Hron rieši stavba „Nemecká, protipovodňové opatrenia na toku Hron, rkm 200,40 – 205,600“.
- stavbou zahrnutou v Pláne manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hron bude zabezpečená ochrana intravilánu pre prietok Q_{100} s bezpečnosťou.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

V území obce Nemecká sa nachádzajú nasledujúce vodárenské zdroje :

- prameň **č.1 Nad cestou** a prameň **č. 2 Pod cestou**, pôvodné vodné zdroje vodovodu Nemecká sa v súčasnosti, vzhľadom k nevyhovujúcej kvalite vody (antimón) na hromadné zásobovanie pitnou vodou nevyužívajú. Ochranné pásma I. a II. stupňa vodných zdrojov neboli legislatívne zrušené a predstavujú: prameň č.1 Nad cestou, č. parcely 1751,

prameň č.2 Pod cestou, č. parcely 1740 a ochranné pásmo I. stupňa vodojemu č. parcely 727,

- **Nemcova studňa**, pre vodovod v rekreačnej lokalite sú využívané dva pramene, ochranné pásmo I. stupňa : prameň „Horný“, pravdepodobne parcela č. 1730/2, prameň „Dolný“ pravdepodobne parcela č. 1731/2. Rozhodnutia orgánov štátnej vodnej správy o určení ochranných pásiem vodných zdrojov neboli nezistené.

- **Chránená vodohospodárska oblasť**

Severná časť územia obce Nemecká spadá do Chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry - východná časť, ktorá bola stanovená NV SSR č. 13/1987 Z. z. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

- **Pobrežné pozemky (ochranné pásma) vodných tokov**

V území obce Nemecká sú pobrežné pozemky vymedzené pozdĺž :

- vodohospodársky významných tokov Hron a Jaseniarsky potok v šírke do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze, resp. od brehovej čiary,
- ostatných drobných tokov do 5 m od brehovej čiary.

- **Pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií**

Sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany :

- 1,5 m do priemeru potrubia 500 mm vrátane
- 2,5 m nad priemer potrubia 500 mm.

N. IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV NA RIEŠENIE

VODNÉ HOSPODÁRSTVO

Ochrana vôd

- rešpektovanie ochranných pásiem zdrojov pitnej vody, územia CHVO Nízke Tatry – východná časť, verejných vodovodov a verejných kanalizácií a pobrežné pozemky vodných tokov.

Zásobovanie pitnou vodou

- rekonštrukcia nevyhovujúcich vodovodných potrubí (materiál, vek, profily menšie ako DN 100),
- legislatívne doriešenie prevádzky vodovodu v rekreačnej lokalite Nemcova studňa,
- rezervovanie územia pre prírodné potrubie DN 1000 Horehronského skupinového vodovodu,
- zohľadnenie v súčasnosti neznámych rezortných zámerov.

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

- rešpektovanie splaškovej kanalizácie a ČOV v obci,
- rešpektovanie kanalizačných komplexov: PTCHEM, s.r.o. Dubová, MO SR, Stredisko prevádzky objektov Zvolen,
- legislatívne doriešenie prevádzky kanalizačného komplexu v rekreačnej lokalite Nemcova studňa,

- rešpektovanie stavby „Aglomerácie Nemecká – Predajná, Nemecká, Jasenie kanalizácia a ČOV“, projektant AQUAMAAT spol. s r.o. Nemce, 11/2015, ktorá rieši rozšírenie verejnej splaškovej kanalizácie a rozšírenie ČOV Nemecká

Odtokové pomery a ochrana pred povodňami

- rešpektovanie návrhu protipovodňového opatrenia ochrany ohrozenej časti intravilánu obce Nemecká, pre vodný tok Hron, stavbu „Nemecká, protipovodňové opatrenia na toku Hron, rkm 200,40 – 205,600“,
- revitalizácia z ekologického hľadiska nevhodne upravených drobných vodných tokov,
- revitalizácia neupravených drobných vodných tokov,
- zvýšenie prirodzenej retencie zrážkových vôd v zastavanom území (vsakovaním, akumuláciou) v nezastavanom území realizáciou pôdoochranných opatrení na poľnohospodárskej a lesnej pôde, akumulácia zrážkových vôd (suché nádrže - poldre),
- zohľadnenie v súčasnosti neznámych rezortných zámerov.

Využitie hydroenergetického potenciálu rieky Hron

- identifikácia trasy podzemného prívodu povrchovej vody z Hrona do objektu MVE (malej vodnej elektrárne) v rkm 203,470 na území obce Nemecká, ktorej prevádzkovateľom sú Železiarne Podbrezová, a.s.

POUŽITÉ PODKLADY A LITERATÚRA

- Přípravné práce obstarávatele (2017)
- PHSR Mikroregión Chopok Juh na roky 2015 – 2020 s výhľadom do roku 2025, Aktualizované znenie, November 2015
- Dopĺňujúce prieskumy a rozbor (Ing. arch. Škrabák Jozef, PROPON, 1998)
- Mapa povodňového ohrozenia, čiastkové povodie Hron, Nemecká (obec)
- BPEJ - Bonitované pôdnoekologické jednotky (VULaP Banská Bystrica)
- Údaje o lesoch - (NLC Zvolen)
- ZBGIS - vrstvy v shp. - (GKU Bratislava)
- inžinierske siete: od Slovak telekom, SPP, SVP,

Vodné hospodárstvo

- Vodný zákon č. 364/2004 Z. z.
- Vyhláška MP SR č.211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských tokov
- Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami
- Podklady StVPS, a.s. Banská Bystrica, správcu verejného vodovodu
- Podklady Obecného úradu Nemecká, majiteľa a správcu verejnej kanalizácie
- Podklady od SVP, š.p. Banská Štiavnica, OZ Banská Bystrica, správcu vodohospodársky významných vodných tokov Hron a Jaseniensky potok (identifikácia miestnych drobných tokov, mapa povodňového ohrozenia)
- Podklady od Lesy SR, OZ Slovenská Ľupča, správcu drobného vodného toku Kostolný potok (polder na Kostolnom potoku)
- Rozhodnutia orgánov štátnej vodnej správy o nakladaní s vodami pre obec Nemecká, PTChem, s.r.o Dubová a MO SR, Stredisko prevádzky objektov Zvolen
- Vodohospodárska mapa SR, list 36-23 Brezno, VÚVH Bratislava 1999, 3. vydanie obnovené

